

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי

237	ממשל תאגידי
237	חברי הדירקטוריון
238	דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית
239	מינויים ופרישות
240	חברי הנהלת הבנק ותחומי אחריותם
241	הביקורת הפנימית בקבוצה
243	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
245	שכר רואי החשבון המבקרים
246	שכר נושאי משרה בכירה
249	עסקאות עם בעלי עניין
252	פרטים על בעלי השליטה בבנק
253	מעורבות ותרומה לקהילה
255	פרטים נוספים
255	תרשים מבנה החזקות עיקריות של הבנק
256	רכוש קבוע
257	הון האנושי
260	מערכת יחסי העבודה
261	מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי
262	הסכמים מהותיים
263	חקיקה ויוזמות רגולטוריות
269	הליכים משפטיים
269	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
270	מגזרי הפעילות הפיקוחיים - פרטים נוספים
272	שיפורים טכנולוגיים וחדשנות
274	נספחים
274	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד
278	נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי
279	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב רבעוני
280	נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי
281	נספח 5 - מאזן מאוחד - מידע רב רבעוני

רשימת לוחות

1	פירוט היקף התשלומים למבקרת הפנימית הראשית ורכיביהם	242
2	שכר רואי החשבון המבקרים	245
3	שכר נושאי משרה בכירה	246
4	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	251
5	תרשים מבנה החזקות עיקריות של הבנק	255
6	רכוש קבוע	256
7	המבנה הארגוני של הבנק	257
8	נתונים אודות מצבת כח האדם בקבוצת הבנק במונחי משרות	257
9	נתונים לגבי ממוצע שנתי של מצבת כח האדם בקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	258
10	נתונים אודות עלות ושכר למשרת עובד בבנק	258
11	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	274
12	נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי	278
13	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב רבעוני	279
14	נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי	280
15	נספח 5 - מאזן מאוחד - מידע רב רבעוני	281

ממשל תאגידי

חברי הדירקטוריון

מר רון לבקוביץ, יו"ר הדירקטוריון

מר צדיק בינו

גב' פנינה ביטרמן כהן

מר גיל בינו

מר דב גולדפריינד

ד"ר רונן הראל

מר צבי לברון

מר יעקב סיט

מר אילן (אילון) עייש

גב' ארנה דב

פרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק, ניתן למצוא בתקנה 26 "דירקטוריון הבנק" בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2023 המתפרסם באתר מגנא של רשות ניירות ערך.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם לחוק החברות התשנ"ט-1999, לפחות אחד מהדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, והיתר יהיו בעלי כשירות מקצועית או בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית (כהגדרת מונחים אלה בחוק). כמו כן, בהתאם להוראת בנק ישראל לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון ולפחות שניים מחברי ועדת הביקורת יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

בפועל, כל הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון כיום, (ובכללם שני הדח"צים לפי חוק החברות התשנ"ט-1999) הם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. להלן פרטים אודות דירקטורים המכהנים בדירקטוריון הבנק, שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, תוך ציון חברותם בוועדת הביקורת ותאור הרקע המקצועי ו/או ההשכלה, לפיהם יש לראותם כדירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית:

- מר רון לבקוביץ, יו"ר הדירקטוריון.** בוגר כלכלה מורחב באוניברסיטת תל אביב ותכנית ניהול מתקדם בבית"ס מינהל עסקים אוניברסיטת הרווארד. בעלים ומנהל בחברות השקעות משפחתיות. כיהן כדירקטור בחברת נימביו בע"מ וכחבר הוועדה המדעית המייעצת של ב"ח "רמב"ם מדטק". ייסד את החברה אפסילון בית השקעות וכיהן בה כמנכ"ל משותף.
- מר צדיק בינו,** כיהן כיו"ר דירקטוריון וכמנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. כיהן כיו"ר דירקטוריון פיבי אחזקות בע"מ, החברה האם של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. מכהן כדירקטור בחברות: בינו אחזקות בע"מ; ג.ה.ד. השקעות (2006) בע"מ; BIGRO COMMODITIES LIMITED; בינוהן בע"מ; דאדא ניהול בע"מ.
- גב' פנינה ביטרמן כהן,** (דירקטורית חיצונית (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 ודירקטורית חיצונית לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים, יו"ר ועדת הביקורת). עורכת דין, בוגרת משפטים באוניברסיטת תל אביב. השתתפה בהשתלמויות עומק בקורסים משפטיים באוניברסיטת תל אביב ובאוניברסיטת בר אילן, לרבות בנושא ניתוח דוחות כספיים וניהול סיכונים. כיהנה כדח"צ בבנק במשך 9 שנים. כיהנה כיועצת משפטית של קבוצת פולאר ובכלל זה ליווי כל הפעילות העסקית של הקבוצה, ניהול משאים ומתנים עם המערכת הבנקאית וליווי משאים ומתנים מורכבים ברכישה ומכירה של חברות, גיוסים בארץ ובעולם והגשת מכרזים לפרויקטים בתחום התקשורת. כיהנה במשך כ-30 שנה בדירקטוריונים של חברות ציבוריות ופרטיות בתחומי התעשייה, נדל"ן, תקשורת, תשתיות ותחום פיננסיים, סחר ושירותים.
- מר גיל בינו,** עורך דין, בוגר משפטים ומנהל עסקים ומוסמך במנהל עסקים (EMBA). מכהן כיו"ר פיבי אחזקות בע"מ, החברה האם של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; כיהן כמנכ"ל בינו אחזקות בע"מ, מנכ"ל ג.ה.ד. השקעות (2006) בע"מ; דירקטור בחברות: בינו אחזקות בע"מ; בינוהן בע"מ; ג.ה.ד. השקעות (2006) בע"מ; דאדא ניהול בע"מ; Alden Hotel AG.
- מר דב גולדפרינד,** (דירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים, חבר בוועדת ביקורת), רואה חשבון, בוגר חשבונאות וכלכלה ומוסמך במינהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב. מכהן כמנכ"ל בחברה: א.ת.ר. ניהול וייעוץ בע"מ. כיהן כדירקטור בחברה הממשלתית להגנות מצוקי חוף הים התיכון בע"מ וכיו"ר ועדת ביקורת של עמותת עמנואל אפוטרופוסות ללוקים באוטיזם מיסודה של אל"ט. כיהן כדח"צ בחברות: החברה הכלכלית ראשון לציון בע"מ; ייזום ראשון בע"מ; לאומי קארד בע"מ; סקורפיו נדל"ן בע"מ. כיהן כמנכ"ל בבנק פועלי אגודת ישראל בע"מ. כיהן כמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת החשבונאי הראשי בבנק וכדירקטור בחברות בנות בקבוצת הבנק.
- גב' ארנה דב,** (דירקטורית חיצונית לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), בוגרת חשבונאות וכלכלה ומוסמכת במערכות מידע מאוניברסיטת תל אביב. מכהנת כיו"ר הדירקטוריון בויקריס בע"מ. חברה בוועדות ייעוץ לדירקטוריון בחברות סייבו וול בע"מ וביגיבי אי. כיהנה כדח"צית ברדיוו תוכנה בע"מ. שימשה כיועצת לחברות מטריקס בע"מ ואופן לגסי בע"מ. ייסדה וכיהנה כמנכ"ל אינטלינקס בע"מ. כיהנה כ-GM, CFRM בחברת Bottomline technologies (EPAY).
- ד"ר רון הראל,** (דירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 ודירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים, חבר בוועדת ביקורת); בעל תואר ראשון בכלכלה, תואר שני (MBA) במנהל עסקים התמחות במימון מאוניברסיטת תל אביב. בעל תואר שלישי (PhD) במדעי הניהול התמחות יזמות וחדשנות מאוניברסיטת בן גוריון בנגב. בוגר תכנית ניהול בינלאומית של ביה"ס למנהל עסקים באוניברסיטת NYU. מרצה בכיר למנהל עסקים בתחומי חדשנות, יזמות, אסטרטגיה, פיתוח עסקי ומימון: המרכז האקדמי פרס (2018-היום), אוניברסיטת תל אביב (2019-2022), המכללה האקדמית תל אביב יפו (2012-2018), אוניברסיטת בן גוריון בנגב (2016-2018). מכהן כדירקטור חיצוני בחברות: ח. מר תעשיות בע"מ (יו"ר ועדת ביקורת, מאזן ותגמול); קרור אחזקות בע"מ (יו"ר ועדת ביקורת, מאזן ותגמול); וואן טכנולוגיות תוכנה בע"מ (יו"ר ועדת ביקורת, מאזן ותגמול). מכהן כדירקטור בחברה: תל"י - חברת התמלוגים של יוצרי הקולנוע והטלוויזיה בישראל בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות: תיקון עולם - קנביט פארמסוטיקלס בע"מ, אטראו שוקי הון בע"מ (יו"ר ועדת מאזן), פי. סי. בי. טכנולוגיות בע"מ, יובנק בע"מ, אי. ג'י. אר. אי, וכו"ר דירקטוריון טרנס-כלל סחר בע"מ.
- מר צבי לברון,** (חבר בוועדת ביקורת), עו"ד, בוגר משפטים באוניברסיטת תל אביב, LLM במשפט עסקי בינלאומי באוניברסיטת לונדון, קולג' קווין מרי (התמקדות במיסי עסקי פרטי ובינלאומי, מסחר בינלאומי ומימון בינלאומי). מכהן כדירקטור בחברה צבי לברון ושות'. כיהן כדירקטור בחברה גיא ירדן בע"מ. בעל ניסיון בליווי משפטי של עסקאות מסחריות, מימון פרויקטים ומימון תאגידים.

9. **מר יעקב סייט**, עורך דין, בוגר (LLB) במשפטים, בעל תואר ראשון (BA) בכלכלה באוניברסיטת תל אביב ותואר שני במנהל עסקים (מוסמך במימון) (MBA) במרכז הבינתחומי הרצליה. מכהן כמנכ"ל פיבי אחזקות בע"מ וכדירקטור בחברות. כיהן כמנכ"ל ודירקטור בפיבי בית השקעות בע"מ, כיהן כמנכ"ל משותף בלאומי ושות' חתמים בע"מ וכמנהל השקעות וסמנכ"ל פיתוח עסקי ברבינו בע"מ.
10. **מר אילן (אילון) עייש**, (דירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים, חבר בוועדת ביקורת), רואה חשבון; בוגר כלכלה וחשבונאות באוניברסיטת תל אביב. מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף בחברה: יבול שוקי הון בע"מ. כיהן כדירקטור חיצוני באיסתא בע"מ. כיהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות ניהול בנקאי תקין) בבנק דיסקונט לישראל בע"מ וכיו"ר הוועדה לניהול סיכונים, יו"ר ועדת הביקורת ויו"ר ועדת ממשל תאגידי של הבנק. היה שותף יועץ במשרד רואי החשבון גולדשטיין סבו טבת ושותף במשרד רואי החשבון וולקן, וינברג, עייש ושות' ויגאל בריטמן ושות'.

דירקטוריון הבנק קיים בשנת 2023, 27 ישיבות מליאה ו-62 ישיבות של ועדות הדירקטוריון (כולל ישיבות של ועדת אד-הוק לאיתור מנכ"ל).

מינויים ופרישות

ביום 17 במאי 2023, הודיעה גב' סמדר ברבר-צדיק על כוונתה לסיים את כהונתה כמנכ"ל הבנק, לאחר כהונה של כ-16 שנה כמנכ"ל וכ-20 שנה במצטבר בתפקידים בכירים בבנק. הדירקטוריון החליט ביום 29 במאי 2023, על הקמת ועדת דירקטוריון לאיתור מועמדים לתפקיד מנכ"ל הבנק (להלן - "ועדת האיתור"), בראשות יו"ר הדירקטוריון מר רון לבקוביץ וחבריה הדירקטורים, גב' פנינה ביטרמן-כהן, מר גיל בינו, ד"ר רונן הראל ומר אילן עייש. ביום 13 באוגוסט 2023, החליט הדירקטוריון לאמץ את המלצת ועדת האיתור ולמנות את מר אלי כהן לתפקיד המנכ"ל הבא של הבנק. מר אלי כהן כיהן עד אז כראש החטיבה לניהול סיכונים בבנק (CRO), סמנכ"ל וחבר הנהלת הבנק. ביום 18 בספטמבר 2023, התקבל אישור המפקח על הבנקים למינוי. בהתאם לכך, נכנס מר אלי כהן לתפקידו כמנכ"ל הבנק ביום 30 בנובמבר 2023 וכהונתה של גב' סמדר ברבר-צדיק הסתיימה ביום 29 בנובמבר 2023.

הדירקטוריון מודה לגב' סמדר ברבר-צדיק על כהונתה המוצלחת, בה הובילה את הבנק להישגים מרשימים, והשכילה לבנות ולעצב קבוצה בנקאית צומחת, יעילה ואיכותית, תוך יצירת ערך לכלל מחזיקי העניין. הדירקטוריון מאחל למר אלי כהן הצלחה בכהונתו.

ביום 15 בנובמבר 2023, החליט הדירקטוריון למנות את גב' ליליה קפלן למנהלת הסיכונים הראשית (CRO), ראש חטיבת ניהול סיכונים, סמנכ"ל וחברת הנהלת הבנק. המינוי נכנס לתוקף ביום 30 בנובמבר 2023. הדירקטוריון מאחל לה הצלחה בכהונתה.

ביום 28 בינואר 2024, הודיעה מנהלת המערך המשפטי על רצונה לפרוש לגמלאות. המועד הסופי יקבע בתאום עם הבנק.

חברי הנהלת הבנק ותחומי אחריותם

מנהל כללי*	מר אלי כהן
סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	מר יורם סירקיס
סמנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי	מר נחמן ניצן
סמנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	מר בנצי אדירי
סמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית	גב' יעל רונן
סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי	גב' אלה גולן
סמנכ"ל, מנהלת סיכונים ראשית (CRO) וראש החטיבה לניהול סיכונים**	גב' ליליה קפלן
סמנכ"ל, ראש החטיבה הבנקאית	מר רון גריסרו
סמנכ"ל, ראש מערך פאג"י	מר ינון שויקה
סמנכ"ל, ראש מערך הייעוץ המשפטי	גב' חביבה דהן
מנכ"ל החברה הבת מתן מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ	מר אופיר קדוש

מר אביעד בילר, עו"ד	מזכיר כללי
KPMG סומך חייקין, רו"ח (החלו בכהונתם בשנת 1972)	רואי החשבון המבקרים של הבנק

* החל מיום 30 בנובמבר 2023. עד ליום זה כיהנה גב' סמדר ברבר-צדיק.

** החל מיום 30 בנובמבר 2023. עד ליום זה כיהן מר אלי כהן.

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטי המבקר הפנימית

גב' יעל רונן, רו"ח, חברת הנהלה, מכהנת כמבקר הפנימית הראשית של הבנק החל מחודש מאי 2011, ומשמשת כמבקר פנימית בכל החברות הבנקאיות בקבוצת הבנק. בחברות הבנות הלא בנקאיות מונו מנהלים ממערך הביקורת הפנימית כמבקרים ראשיים. המבקר הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת תל אביב ובעלת תואר שני במשפטים במסלול האקדמי של המכללה למנהל. בתפקידיה הקודמים עסקה בניהול מחלקת SOX של חברת כלל ביטוח בע"מ והיתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי. המבקר הפנימית הראשית הינה עובדת הבנק ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקר הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146(ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית (התשנ"ב - 1992) (להלן "חוק הביקורת הפנימית") והוראות ניהול בנקאי 307.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקר הפנימית אושר בוועדת הביקורת ביום 15 במרס 2011 ובדירקטוריון הבנק ביום 22 במרס 2011. הממונה בארגון על המבקר הפנימי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע עד חמש שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק, לרבות החברות הבנות בישראל. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה-ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון של סיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולממצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידה ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישויות/הפעילות המבוקרת. תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאושרת על ידי הדירקטוריון. תכנית העבודה מותירה בידי המבקר הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקר הפנימית הינה עובדת הבנק ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק והחברות הבנות שלו עמד במהלך שנת 2023 על כ-41 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתכנית העבודה הרב שנתית, וכולל מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עובדת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקן 307, והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים. הוראת ניהול בנקאי תקן 307 מסדירה את נושא פונקציית הביקורת הפנימית בתאגידים הבנקאיים בהתאמה למסגרת העבודה של באזל, תוך חתירה לחיזוק עקרונות הממשל התאגידי. ההוראה מסדירה, בין היתר, את תפקידי הפונקציה, היקף פעילותה, שיטות עבודתה והדיווחים שעליה להעביר. הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי הלשכה העולמית למבקרים פנימיים.

גישה למידע

למבקר הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית לכל מערכות המידע של הבנק. יודגש, כי גם בביצוע ביקורת בחברות הבנות ניתנה גישה מלאה כאמור.

דין וחשבון המבקר הפנימית הראשית

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים לחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק וליו"ר הדירקטוריון. דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין, נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. יו"ר ועדת הביקורת, קובע בהתייעצות עם המבקר הפנימית הראשית, אלו דוחות ביקורת יוצגו בשלמותם לדיון בוועדת הביקורת. בנוסף, מוגש למנכ"ל, לחברי הנהלת הבנק, לחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון, הדיווח החודשי של הביקורת הפנימית, הכולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו בחודש שחלף, והם רשאים לעיין בכל דוח ביקורת שהם מוצאים לנכון ולבקש מהיו"ר להציגו לדיון בשלמותו בוועדת הביקורת. כמו כן, ועדת

הביקורת תשקול את הצורך להביא לדיון במליאת הדירקטוריון או בוועדה מוועדותיו, דוחות ביקורת מהותיים שנדונו בפניה וזאת בהתייעצות עם יו"ר הדירקטוריון או יו"ר הוועדה, לפי העניין.

הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח חודשי, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי.

הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, דיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת ותמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2022 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 28 במרס 2023. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2023 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 10 בספטמבר 2023. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2023 ידון במהלך חודש אפריל 2024.

לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת.

במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקרת הפנימית וביצועה בפועל הינם סבירים בנסיבות העניין, עומדים בדרישות האמורות ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול

להלן פירוט היקף התשלומים למבקרת הפנימית הראשית ורכיביהם (באלפי ש"ח) - לפי הפירוט הנדרש בטבלת מקבלי השכר הגבוה בבנק:

שנת		
2022	2023	
1,472	1,564	משכורת ומענקים
379	331	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, חופשות, בטוח לאומי והטבות נוספות
72	76	שווי הטבות
1,923	1,971	סך הכל שכר והוצאות נלוות

תגמול המבקרת הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון אין בתגמול המבקרת הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר אלי כהן והחשבונאי הראשי, רו"ח נחמן ניצן. בהתאם להוראות SOX 302, מידי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות ראש חטיבת החשבונאי הראשי, ראשי חטיבות והמערכים הכפופים למנכ"ל ו/או לדירקטוריון, מתאם הגילוי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים. בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינם בהנהלת הבנק ובוועדת הגילוי בהשתתפות המנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

הדירקטוריון הסמיך את ועדת הביקורת לשמש כועדה לבחינת הדוחות הכספיים, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים) התש"ע-2010. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני, רוב חבריה בכשירות של דירקטורים בלתי תלויים וכל חברה בעלי היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. כיום כל חברי הדירקטוריון וכל חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים חמישה דירקטורים כמפורט להלן:

- גב' פנינה ביטרמן כהן**, יו"ר ועדת הביקורת. מכהנת כדירקטורית חיצונית (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטורית חיצונית לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים) ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתמה כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהנה במשך למעלה מ-30 שנה כנושאת משרה בכירה בחברה ציבורית שניות הערך שלה נסחרו בבורסה לני"ע בת"א, כיהנה במשך למעלה מ-30 שנה כדירקטורית בחברות הפעילות בתחומים מגוונים, השתתפה בקורסים בנושאים של ניתוח דוחות כספיים וניהול סיכונים.
- מר דב גולדפרינד**, חבר ועדת הביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כמנכ"ל בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ; כסמנכ"ל, חבר הנהלה והחשבונאי הראשי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכדירקטור בחברות.
- ד"ר רונן הראל**, חבר ועדת הביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר ראשון בכלכלה, תואר שני (MBA) במנהל עסקים התמחות מימון מאוניברסיטת תל אביב, ותואר שלישי (PhD) במדעי הניהול התמחות יזמות וחדשנות מאוניברסיטת בן גוריון בנגב. כיהן כדירקטור חיצוני ביובנק בע"מ. מכהן כדירקטור חיצוני בחברות: ח. מר תעשיות בע"מ; קרור אחזקות בע"מ; וואן טכנולוגיות תוכנה בע"מ. מכהן כדירקטור בחברה: תל"י - חברה התמלוגים של יוצרי הקולנוע והטלוויזיה בישראל בע"מ.
- מר אילן (אילון) עייש**, חבר ועדת הביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כדירקטור חיצוני באיסתא בע"מ. כיהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק דיסקונט לישראל בע"מ. מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף בחברת יבול שוקי הון בע"מ.
- מר צבי לברון**, חבר ועדת הביקורת. אינו מכהן כדירקטור חיצוני ולא סווג כדירקטור בלתי תלוי. הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. מכהן כדירקטור בעל כשירות מקצועית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: מכהן כדירקטור בחברות.

כמדי רבעון, קיימה ועדת הביקורת של הדירקטוריון, בישיבתה מיום 26 בפברואר 2024, דיון בהפרשות להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי וההפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. הדיון התקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

כמו כן, בישיבתה מיום 5 במרס 2024, דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

בנוסף, ועדת הביקורת של הדירקטוריון קיימה דיון מקדמי מפורט בסיוטת הדוחות הכספיים. הדיון נערך ביום 5 במרס 2024, בהשתתפות חברי ועדת הביקורת, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. בדיון נדונו גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. בעקבות ישיבת ועדת הביקורת נשלחו לחברי הדירקטוריון הדוחות הכספיים, בהם הוכנסו התיקונים שהתבקשו על ידי ועדת הביקורת, ובהתאם לכך, המליצה ועדת הביקורת לחברי הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים לאחר שגיבשה המלצות לדירקטוריון בכל הנושאים הנדרשים בתקנות ניירות ערך ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים, זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה הנעשית על ידה.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיוטות של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

הדירקטוריון הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק.

הדירקטוריון, בישיבתו ביום 12 במרס 2024, דן באישור הדוחות הכספיים של הבנק, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק, לרבות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר. המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל הועברו לחברי הדירקטוריון ביום 5 במרס 2024, זמן סביר לפני הדיון במליאה. במסגרת הדיון במליאה, הציג המנכ"ל את התוצאות הכספיות של הבנק והשוואה לתקופות קודמות. במעמד זה התקיים דיון במהלכו השיבו נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון קיבל הדירקטוריון את המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל, והתקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

שכר רואי החשבון המבקרים (ג) (2) (3)
(באלפי ש"ח)

הבנק		המאוחד		
שנת 2022	שנת 2023	שנת 2022	שנת 2023	
				עבור פעולות הביקורת (4)
6,268	5,868	7,558	7,154	רואי החשבון המבקרים
-	-	-	-	רואה חשבון מבקר אחר
6,268	5,868	7,558	7,154	סך הכל
				עבור שירותים הקשורים לביקורת
-	-	-	-	רואי החשבון המבקרים
				עבור שירותי המס
898	1,197	938	1,259	רואי החשבון המבקרים
				שירותים אחרים
2,565	2,802	2,783	2,925	רואי החשבון המבקרים
3,463	3,999	3,721	4,184	סך הכל
9,731	9,867	11,279	11,338	סך הכל שכר של רואי חשבון מבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, ביקורת הבקרה הפנימית על הדוח הכספי.

רואי החשבון סומך חייקין (KPMG) מכהנים כרואי החשבון של הבנק משנת 1972.

שכר נושאי משרה בכירה
(באלפי ש"ח)

שנת 2023						
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	הטבה ⁽¹⁾
רון לבקוביץ	יו"ר הדירקטוריון	100%	0.02%	2,423	-	114
אלי כהן	מנהל כללי*	100%	-	1,309	473	80
סמדר ברבר-צדיק	מנהל כללי**	100%	-	2,748	414	106
יורם סירקיס	סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	100%	-	1,693	539	79
בנצי אדירי	סמנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	100%	-	1,420	516	82
אלה גולן	סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי	100%	-	1,477	526	79

שנת 2022						
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	הטבה ⁽¹⁾
רון לבקוביץ	יו"ר הדירקטוריון	100%	0.02%	2,278	-	108
סמדר ברבר-צדיק	מנהל כללי	100%	-	2,998	-	110
בנצי אדירי	סמנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	100%	-	1,358	480	76
רון גריסרו	סמנכ"ל, ראש החטיבה הבנקאית	100%	-	1,358	446	78
יורם סירקיס	סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	100%	-	1,478	482	74
אלה גולן	סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי	100%	-	1,412	459	75

- * החל מיום 30 בנובמבר 2023.
- ** עד ליום 29 בנובמבר 2023.
- (1) שווי הטבות שונות (כולל שווי רכב, שווי טלפון נייד, שווי ביטוחי בריאות ועוד).
- (2) רווח אקטוארי בגין שינוי ברבית היוון של התחייבויות הבנק לפיצויים והטבות לאחר פרישה.
- (3) לא כולל מס שכר.
- (4) כולל רווח בשל חישובים אקטואריים מעודכנים בגין התחייבות הבנק, לפיצויים והטבות לאחר פרישה.
- (5) לא כולל הפקדות והפרשות לפיצויי פיטורין ותגמולים (לרבות אובדן כושר עבודה) על פי דין, אשר לא נכללות בהגדרות "תגמול" לצורך חישוב סכום ההתקשרות בסעיף 2(א) לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016.
- (6) כולל הלוואות ומשכנתאות שניתנו לנושאי המשרה הבכירה בתנאים שתאמו להלוואות שניתנו לכלל העובדים וסכומיהן נקבעו על פי קריטריונים אחידים.

שנת 2023					
תגמולים, פיצויים, פנסיה הסתגלות, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	רווח אקטוארי בגין שינוי ברבית ההיוון ⁽²⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות ⁽³⁾⁽⁴⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול ⁽³⁾⁽⁵⁾	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽⁶⁾
455	43	-	3,035	2,675	-
384	2,079	(142)	4,183	2,416	923
309	35	-	3,612	3,133	-
427	445	(18)	3,165	2,697	-
428	-	-	2,446	2,235	2,375
382	-	(39)	2,425	2,230	42
שנת 2022					
תגמולים, פיצויים, פנסיה הסתגלות, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	רווח אקטוארי בגין שינוי ברבית ההיוון ⁽²⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות ⁽³⁾⁽⁴⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול ⁽³⁾⁽⁵⁾	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽⁶⁾
494	-	-	2,880	2,542	-
526	-	(14)	3,620	3,146	-
361	18	-	2,293	2,096	2,468
337	-	-	2,219	2,010	1,197
694	-	(638)	2,090	2,264	-
615	-	(573)	1,988	2,077	-

הערות:

- א. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.
- ב. לפרטים בדבר מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק, כפי שאושרה באסיפה הכללית של הבנק מיום 1 במרס 2023 וחלה ביחס לשנות המענק 2023-2025, ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 (מספר אסמכתא 009553-01-2023)

מר רון לבקוביץ - מונה ליו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 15 בספטמבר 2020.
לתאור הסכם העסקתו של מר רון לבקוביץ - ראה באור 1.33.ו.2) לדוחות הכספיים.

גב' סמדר ברבר-צדיק - הועסקה בבנק מיום 9 בינואר 2005 וכיהנה כמנכ"ל הבנק מיום 19 במרס 2007 ועד ליום 29 בנובמבר 2023.

מר אלי כהן - מועסק בבנק מיום 6 ביוני 2004 ומכהן כמנכ"ל הבנק מיום 30 בנובמבר 2023.
לתאור תנאי העסקתו של מר אלי כהן - ראה באור 1.33.ו.2) לדוחות הכספיים וכן דיווח מיידי של הבנק מיום 29 בנובמבר 2023 (מספר אסמכתא 107974-01-2023).

מר יורם סירקיס - מועסק בבנק מיום 9 בפברואר 1993 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי בתוקף מיום 20 במרס 2007 לתקופה קצובה עד יום 20 במרס 2010. לאחר מועד זה, החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה בה כל צד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך מתן הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה.
עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי מר יורם סירקיס לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון עבור תקופת העסקתו בבנק עד ליום 1 בינואר 2019, כאשר עבור התקופה שלאחר מכן יהיה זכאי לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתו.
תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום.
משכורתו של מר יורם סירקיס צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.
לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2023, בין היתר, למר סירקיס, ראו הדיווח המיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 הנזכר לעיל.

מר רון גריסרו - החל את העסקתו במתן ביום 4 ביוני 2017 בהסכם אישי לתקופה קצובה בת שלוש שנים שאחריה נמשך ההסכם לתקופה בלתי קצובה בה רשאי כל צד מהצדדים לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך מתן הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה.
החל מיום 1 בינואר 2021, מר גריסרו מועסק בבנק, ברצף זכויות עם עבודתו במתן.
עם סיום העסקתו בבנק יהיה זכאי מר גריסרו לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין.
תקופת הגבלת התחרות הינה שישה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום.
משכורתו של מר גריסרו צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.
לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2023, בין היתר, למר גריסרו, ראו הדיווח המיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 הנזכר לעיל.

גב' אלה גולן - מועסקת בבנק מיום 16 בינואר 1994 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 בדצמבר 2013 לתקופה בלתי קצובה בה כל צד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך מתן הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה.
עם סיום העסקתה בבנק זכאית הגברת אלה גולן לפיצויי פיטורין רגילים בגובה 100% משכרה האחרון עבור תקופת העסקתה בבנק עד ליום 1 בינואר 2018, כאשר עבור התקופה שלאחר מכן תהא זכאית לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתה.
תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים מיום סיום עבודתה בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום.
משכורתה של גב' גולן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.
לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2023, בין היתר, לגב' גולן, ראו הדיווח המיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 הנזכר לעיל.

מר בנצי אדירי - החל את העסקתו בבנק ביום 2 בינואר 2012 בהסכם אישי לתקופה קצובה של שנתיים. לאחר מועד זה נמשך ההסכם לתקופה נוספת בלתי קצובה בה כל צד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך מתן הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה.
עם סיום העסקתו יהיה זכאי מר אדירי לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין.
תקופת הגבלת התחרות הינה שישה חודשים מיום סיום העסקתו בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום.
משכורתו של מר אדירי צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.
לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2023, בין היתר, למר אדירי, ראו הדיווח המיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 הנזכר לעיל.

עסקאות עם בעלי עניין

- א. **תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה**
בתקופת הדוח לא חלו שינויים בכללים שנקבעו בעניין דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה, כפי שפורטו בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.
- ב. **קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין**
בתקופת הדוח לא חלו שינויים בקריטריונים כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות עם בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.
- ג. **עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בשנת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) ו/או 267 לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות")):**
1. ביום 20 בדצמבר 2018, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לקראת סיומה של עסקת מסגרת מחודש יוני 2014 ולאחר שהתקבלו אישור ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, את ההחלטות הבאות, בעניין ביטוח דירקטורים ונושאי משרה:
 - אישור מראש להתקשרות הבנק בפוליסות ביטוח "אחריות דירקטורים ונושאי משרה" עבורו ועבור חברות הקבוצה עד לתקופה של 6 שנים, היינו עד ליום 31 בדצמבר 2024, לרבות בדרך של הארכת הפוליסות שאושרו בעבר ו/או באמצעות רכישת פוליסות חדשות, ואשר יחולו על נושאי המשרה, כפי שכינה ו/או שיכהנו בבנק ו/או בחברות הקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ולרבות נושאי משרה שהינם בעלי שליטה בבנק ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין בהכללתם בפוליסת הביטוח.
 - ההחלטה האמורה לעיל מהווה החלטה לאישור עסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1(3) בתקנות ההקלות (להלן - "עסקת המסגרת") המאפשרת את חידוש פוליסת הביטוח גם ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי השליטה בבנק ו/או קרוביהם וכן ביחס למנכ"ל גם בהתאם לתקנות 1(3), 1(5) ו-1א1 לתקנות ההקלות. מנגנון חידוש הביטוח אושר גם במסגרת מדיניות התגמול, אשר אושרה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק ביום 1 במרס 2023 ואשר פרטיה פורסמו בדיווח מיידי מיום 24 בינואר 2023 מס' אסמכתא 009553-01-2023 (להלן - "מדיניות התגמול"), כך שמאפשר חידוש פוליסת הביטוח גם ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי השליטה בבנק ו/או קרוביהם בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות ההקלות.
 - אישור אופן חלוקת דמי הביטוח כאמור בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו אשר תבחנה להשתתף בפוליסת הביטוח החל מיום 1 בינואר 2019 ולמשך 6 שנים. ההחלטה האמורה לעיל מהווה אף החלטה לאישור עסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1(3) בתקנות ההקלות.
 - המסגרת לתנאי הפוליסה וכן התנאים לחידוש הפוליסה מעת לעת בגדר עסקת המסגרת הקיימת ומדיניות התגמול ואופן חלוקת דמי הביטוח בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו, פורטו בדיווח מיידי של הבנק לעניין אישור עסקת המסגרת הקיימת מיום 6 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא 104838-01-2018) והאמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.
 - ביום 15 ביולי 2020 וביום 10 ביוני 2021, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, עדכונים לעסקת המסגרת הקיימת (התיקונים מ-2020, נכנסו לתוקף החל מיום 1 ביולי 2020), בכל הנוגע לגבול האחריות, התנאים לחידוש הפוליסה בגדר עסקת המסגרת, היקף דמי הביטוח, סכומי ההשתתפות העצמית (שתשלם הקבוצה ולא נושאי המשרה) ובהמשך ביטול התקרות שנקבעו ביחס לדמי הביטוח השנתיים וסכומי ההשתתפות העצמית והוספת הוצאות הגנה משפטיות סבירות מעל לגבול האחריות (תקרת היקף הכיסוי הביטוחי נותרה ללא שינוי), כאשר ביתר תנאי עסקת המסגרת הקיימת לא חל כל שינוי (לרבות משך תקופת עסקת המסגרת הקיימת, אשר תסתיים ביום 31 בדצמבר 2024). לפרטים בדבר העדכונים לעסקת המסגרת הקיימת ראו דיווחים מיידיים של הבנק מיום 9 ביוני 2020 (מס' אסמכתא 051931-01-2020) ומיום 4 במאי 2021 (מספר אסמכתא 077970-01-2021), אשר האמור בהם נכלל כאן על דרך ההפניה.
 - ההחלטות לעיל היוו עדכונים לעסקת המסגרת וכן החלטה לפי סעיף 267 לחוק החברות, כתיקון של סעיף 8.2 למדיניות התגמול, למשך תוקפה של מדיניות התגמול, שהסתיים בפברואר 2023, אשר איפשר את חידוש פוליסות הביטוח גם ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או שלבעל השליטה עשוי להיות עניין אישי בהכללתם בפוליסת הביטוח וכן ביחס למנכ"ל, וזאת בהתאם לתקנות 1(3), 1(5) ו-1א1 ו-1ב1 לתקנות ההקלות. החלטות אלו באו לידי ביטוי גם במסגרת מדיניות התגמול העדכנית, אשר אושרה ביום 1 במרס 2023 למשך 3 שנים.
 - חלוקת הקצאת דמי הביטוח בין החברות בקבוצה תבצע לפי הקריטריונים שנקבעו ואושרו במסגרת עסקת המסגרת, לרבות ביחס לפיבי אחזקות, ולגביהם לא חל שינוי.
 - בהמשך לכך, אישר דירקטוריון הבנק ביום 28 ביוני 2022, לאחר אישורי ועדת התגמול וועדת הביקורת, בהתאם לתקנות 1(3), 1א1 ו-1ב1 לתקנות ההקלות, את חידוש פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה ודירקטורים עבור הבנק וקבוצת הבנק, לרבות חברות בנות של הבנק וכן בעלת השליטה, פיבי אחזקות בע"מ, לתקופת ביטוח נוספת, המתחילה ביום 1 ביולי 2022 ומסתיימת ביום 30 ביוני 2023. לפרטים בדבר פרטי הפוליסה ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 28 ביוני 2022 (מספר אסמכתא 080383-01-2022), שהאמור בו נכלל כאן על דרך ההפניה.

ביום 27 ביוני 2023, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת וועדת התגמול, בהתאם לתקנות 1(3), 1א1, 1ב1 ו-1ב1 לתקנות ההקלות, את חידוש פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה ודירקטורים לתקופה נוספת, עבור הבנק וקבוצת הבנק, לרבות חברות הבנות של הבנק וכן בעלת השליטה, פיבי אחזקות בע"מ ולרבות מנכ"ל הבנק והדירקטורים מבעלי השליטה, לתקופת ביטוח נוספת, המתחילה ביום 1 ביולי 2023 ומסתיימת ביום 30 ביוני 2024. לפרטים בדבר תנאי הפוליסה ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 27 ביוני 2023 (מספר אסמכתא 01-2023-060133) שהאמור בו נכלל כאן על דרך ההפניה.

2. ביום 12 בספטמבר 2023, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול ובהתאם לתקנה 1ב לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000, להמשיך ולשלם גמול לדירקטורים מקרב בעלי השליטה בבנק, הזהה לגמול ששולם להם ערב ההחלטה, לתקופה של 3 שנים נוספות, והכל כמפורט בדיווח מיידי של הבנק מיום 12 בספטמבר 2023 (מס' אסמכתא 01-086287-2023), הנכלל כאן על דרך ההפניה. הגמול שאושר תואם את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, כפי שאושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 1 במרס 2023 ואשר פרטיה לעניין גמול לכלל הדירקטורים (למעט יו"ר הדירקטוריון) מפורטים בסעיף 7 לנספח א' לדיווח מיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 (מס' אסמכתא-2023-01-009553) הנכלל כאן על דרך ההפניה.

3. ביום 4 במאי 2021, אישר דירקטוריון הבנק לאחר אישור ועדת התגמול, עדכון לגמול השנתי וגמול ההשתתפות בישיבה לדירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים המכהנים ושיכהנו בבנק מעת לעת והינם דירקטורים מומחים, כהגדרת "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס - 2000 (להלן: "תקנות הגמול" ו-"דירקטור מומחה"), למעט יו"ר דירקטוריון לו אושר תגמול נפרד בגין מילוי התפקיד, כך שלאחר העדכון יעמוד הגמול על "הסכום המרבי לדירקטור חיצוני מומחה" הקבוע בתוספת הרביעית לתקנות הגמול (שנתי ולישיבה), על פי דרגת הבנק (כשהסכום כאמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של חמישה שקלים חדשים וצמוד למדד בהתאם לתקנות הגמול). לסכומים האמורים יתווסף מע"מ כדין. בגין החלטות בלא התכנסות ובגין החלטות באמצעי תקשורת ימשיך להיות משולם גמול השתתפות בשיעור הקבוע בתקנות הגמול. כמו כן, הדירקטורים ימשיכו להיות זכאים להחזר הוצאות כאמור בתקנה 6 לתקנות הגמול. הגמול כאמור לעיל, ישולם לדירקטור מומחה החל ממועד הארכת כהונתו של דירקטור חיצוני לפי חוק החברות בבנק בהתאם לתקנות הגמול. ביום 10 ביוני 2021 אישרה האסיפה הכללית של הבנק הארכת כהונה של דירקטור חיצוני לפי חוק החברות.

נכון למועד הדוחות, כל הדירקטורים המכהנים הינם דירקטורים מומחים כמשמעם בתקנות התגמול. על אף האמור לעיל, לבקשת ה"ה מר צדיק בינו ומר גיל בינו, שהינם בעלי שליטה בבנק, ההחלטה בדבר עדכון הגמול לא חלה לגביהם והם ממשיכים לקבל גמול בהתאם לגמול הקודם ששולם להם, וזאת בהמשך להחלטות שהתקבלו בוועדת התגמול ובדירקטוריון בעניינם מחודש ספטמבר 2020.

אין באמור כדי לגרוע מהחלטות קודמות שהתקבלו בבנק בקשר עם גמול דירקטורים, לרבות בקשר לגמול לדירקטור שאינו דירקטור מומחה, ככל שיכהן מעת לעת בבנק.

4. מתן התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק (לרבות חידוש השיפוי לדירקטורים מבעלי השליטה בבנק ביום 15 ביולי 2020 וביום 6 ביולי 2023, כמפורט בבאור ג.25. לדוחות הכספיים).

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין

1. לפירוט יתרות ותמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים ראה גם באור 33 לדוחות הכספיים.
2. הקבוצה, רוכשת במשותף פוליסות ביטוח שונות, לרבות ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אשר בו משתתפת גם פיבי אחזקות וכולל אף דירקטורים שהינם בעלי שליטה וקרוביהם.
3. מתן פטור מאחריות לדירקטורים ונושאי משרה המכהנים ושיכהנו מעת לעת בבנק על פי אישור האסיפה הכללית של הבנק משנת 2004 וכמפורט בבאור 25.ג. לדוחות הכספיים. יציין כי הבנק לא הביא מחדש לאישור האסיפה הכללית הענקת כתבי פטור לדירקטורים מבעלי השליטה, שהוענקו בשנת 2004.
4. בנוסף, הבנק וחברות בנות שלו מבצעים עסקאות עם בעלי עניין בבנק מעת לעת, שהינן במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
5. להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקרטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט לעיל (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

אשראי באלפי ש"ח	השקעה באגרות חוב	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	סך הכל חבות כספית מאזנית	יתרת אשראי שלא נוצלה	ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבויות שניתנו לבנק על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	סך הכל
חבויות של אחרים⁽¹⁾								
157	-	-	157	427	-	-	-	584
151	-	-	151	509	-	-	-	660

31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2023		פקדונות של אחרים ⁽¹⁾	
היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח
7,285	2,238	56,415	43,942		

- (1) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981.
- (2) על בסיס היתרות בסופי החודשים.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי"), שהינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה, מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהון בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). לפרטים בדבר ההסדרים השונים, הקיימים בין בעלי השליטה, בנוגע להחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק ולגבי תנאי היתר השליטה מיום 19 בספטמבר 2003, שניתן לבעלי השליטה על ידי בנק ישראל, כפי שתוקן מעת לעת, ראו "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים לשנת 2019.

בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהון בע"מ - 28.54%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68% (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל).

מעורבות ותרומה לקהילה

הבנק רואה חשיבות רבה בקידום ערכי חברה ותרומה לקהילה, לצד פעילותו העסקית. לשם כך, פועל הבנק, בימי שגרה, במסגרת תכנית הדגל "מאמינים בך", אשר תכליתה לבסס מעורבות ושיתוף ארוכי טווח בחברה, בין היתר, באמצעות פעילות התנדבותית של עובדיו ושיתוף פעולה עם גופים, ארגונים ועמותות המסייעים לקהילה. עובדי הבנק לוקחים חלק בפרויקטים אלו ותורמים מזמנם, ניסיונם ומומחיותם, לטובת אוכלוסיות ומגזרים שונים.

מלחמת "חרבות ברזל"

עם פרוץ המלחמה, נרתם הבנק על מנת לסייע במאמץ המלחמתי. הבנק הגדיל את תקציב התרומות באופן משמעותי, בהיקף של מיליוני שקלים וכינס פורום ייעודי לגיבוש מתווה, על פיו פועל הבנק לסיוע באמצעות התרומות לתמיכה בתושבי העוטף ובלוחמים בשטח.

בין הפרויקטים המובילים להם תרם הבנק:

- ניר עוז - הבנק אימץ את קיבוץ ניר עוז ובהובלת הנהלת הבנק, סייע לשיקום קהילת ניר עוז, שכלל בין היתר: מציאת פתרון למגורים חלופיים בכרמי גת, גישור לתשלומים לספקים, קישור לחברת HOMEZ שעיצבה והכינה את הדירות לאכלוס, ותרומה לצמחייה ואביזרי נוי לדירות במטרה להחזיר במעט את תחושת הקיבוץ.
- קיבוץ ארז - הבנק תרם לקהילת הקיבוץ חדר עזרה ראשונה, הכולל ציוד מציל חיים לטובת הקהילה.
- תרומות לעמותות תומכות לחימה ורכישת ציוד ומתן תמיכה ללוחמים בשטח, לרבות תמיכה בגדוד 411 ובטייסת "הנחש השחור", אשר הבנק מאמץ.
- מכביה - תרומה למשלחת הישראלית למשחקי מכבי פאנאמריקה שהתקיימו בבואנוס איירס, המורכבת מ-74 ספורטאים, כאשר 45 מהם הגיעו מעוטף עזה.
- כל זאת, בנוסף לתרומות משמעותיות נוספות עבור ציוד ותמיכה לאוכלוסיית המפונים ותרומות למרכזים רפואיים התומכים במאמץ המלחמתי, לדוגמה בתי החולים קפלן וברזילי.
- במקביל, מאות עובדי הבנק לקחו חלק פעיל במגוון התנדבויות בנושאים שונים התומכים במאמץ המלחמתי, הכוללות בין היתר, סיוע לוגיסטי לחיילים, איסוף ציוד ושינוע, סיוע לתושבי העוטף, התנדבויות להעברת פעילויות לילדי מפונים וסיוע במיזמי חקלאות.
- סך הכל נתרמו במהלך שנת 2023, כ-530 ימי עבודה, שעלותם לבנק מוערכת בכ-500 אלף ש"ח.

במקביל, ממשיך הבנק לפעול בהתאם למיקודים הבאים, כבימי שגרה:

כוחות הביטחון

- "בית חם" - הבנק פועל למען כוחות הביטחון, בדגש על מענה לצרכים של חיילים בודדים מהמערך הלוחם של צה"ל. בשיתוף עם עמותת "יחד למען החייל", העמיד הבנק לרשות החיילים 30 דירות ברחבי הארץ, המאובזרות ברמה גבוהה ומשרתות את החיילים לניהול שגרה יומית נוחה ומחבקת, המעניקה תחושת בית חם. לכל בית נקבע סניף מאמץ, אשר עובדיו מלווים את החיילים, נמצאים עמם בקשר שוטף ומעניקים אוזן קשבת ומענה לצרכי החיילים בשגרת חייהם.
- "מובילים להצלחה" - הבנק רואה חשיבות רבה לנושא צמצום הפערים באוכלוסייה ומתן הזדמנות לשילוב אוכלוסיית חיילים ויוצאי צבא מיעוטי יכולת בחברה. הבנק גיבש תכנית מלגות למימון קורסים אקדמיים באוניברסיטה הפתוחה, עבור סטודנטים אלה וזאת במטרה להעניק מפתח לעצמאות כלכלית, לאפשר שינוי מסלול חיים, להגדיל את יכולת ההשתכרות ובכך להוביל לשילוב אופטימלי בחברה.
- "אמץ לוחם" - הבנק מאמץ במסגרת מיזם "אמץ לוחם" שתי יחידות לוחמות. במסגרת זו הבנק שותף לאירועי היחידות ותומך ברווחת החיילים לאורך השירות.
- "גדולים במדים" - הבנק הצטרף לתכנית "גדולים במדים", הפועלת לשלב בעלי מוגבלויות במסגרת צבאית ומאפשרת להם להתגייס ולשרת "כמו כולם". התכנית מהווה מקפצה להשתלבותם במקומות עבודה בחברה הישראלית, בכל תחומי העשייה. במסגרת התכנית, אימץ הבנק שלוש יחידות וצפוי לאמץ אחת נוספת, כאשר לכל יחידה נקבע סניף מאמץ, אשר מלווה את היחידה במהלך שירותה.
- "מפתח סול" - הבנק, בשיתוף עם "קרן ליאור", תורם לתכנית "מפתח סול", המעניקה מלגות להלומי קרב שלומדים מוזיקה במסגרת טיפולית בקונסרבטוריון למוזיקה תל אביב.
- "עכשיו אני" - הבנק בשיתוף עם ארגון "נכי צה"ל", תרם לגיבוש תכנית אימון וצמיחה אישית וייעודית לפצועות/נכות צה"ל, המעוניינות לעבור תהליך התפתחות והגשמה עצמית, התמודדות עם הפציעה ולקחת חלק בקהילה נשית עוטפת ומחבקת. במסגרת התכנית, שולבו עובדי הבנק בתהליך הליווי והעשירו את המשתתפות בתכנים פיננסיים.

בנוסף, שותף הבנק לקידום התרבות בקרב חיילי צה"ל, בשיתוף עם "קרן ליאור". הבנק העניק תרומה המאפשרת מפגש של חיילים ברחבי הארץ עם סופרים וסופרות ובמקביל תורם ימי תרבות יום א' לרווחת החיילים.

שותפויות לקידום המגזר החרדי

"מובילות בהייטק" - תוכנית הפועלת לקידום תהליכי גיוון והכללה יישומיים לשילוב מיטבי של נשים חרדיות בתעסוקה איכותית ומקדמת מעולם הטכנולוגיה. התוכנית פועלת בפריסה ארצית, בריכוזים חרדיים ותומכת בהכשרות להשתלבות בעולם העבודה החדש, לרבות הכנה להתפתחויות בעולמות הטכנולוגיים, העברת פרזנטציה, העברת מסרים, פרקטיקות תרגול ושיפור מתמיד בשפה האנגלית ועוד. עובדי הבנק משתלבים בתהליכי המיון, ההכשרה והמנטורינג.

עובדים מתנדבים

עובדי הבנק לוקחים חלק בפעילויות התנדבותיות שונות כדוגמת בישול לחיילים בודדים ומעורבות בהוראה של התחום הפיננסי בקרב בני נוער, וזאת בנוסף לפעילויות ההתנדבות הקשורות למאמץ המלחמתי, כאמור לעיל. במקביל, פועל הבנק במיזמי חינוך פיננסי בשיתוף עם בנק ישראל, איגוד הבנקים והמערכת הבנקאית, לאוכלוסיות נוספות ומגוונות. סך התרומה לקהילה של קבוצת הבנק בשנת 2023, הסתכמה בכ-8 מיליון ש"ח.

פרטים נוספים

תרשים מבנה החזקות עיקריות של הבנק

בנק מסד בע"מ	יובנק חברה לנאמנות בע"מ	הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ	הבינלאומי יוניק ניהול השקעות בע"מ	חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
(הון 51%, הצבעה 51%)	(הון 100%, הצבעה 100%)	(הון 100%, הצבעה 100%)	(הון 100%, הצבעה 100%)	(הון 28.2%, הצבעה 21%)

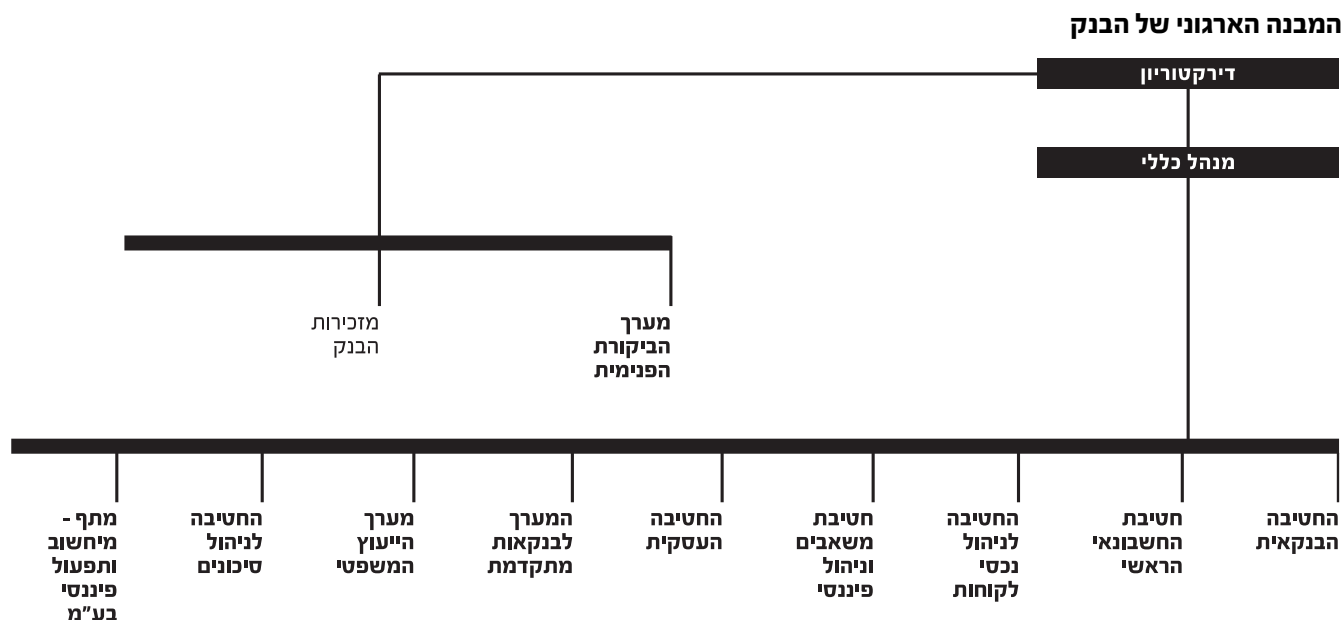
הצבעה - אחוזי החזקה בזכויות ההצבעה
הון - אחוזי החזקה בהון החברה

רכוש קבוע

ליום 31 בדצמבר				
2022	2023			
יתרה	יתרה	פחת שנצבר	עלות במיליוני ש"ח	
817	789	599	1,388	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)
85	88	566	654	ציוד (לרבות מחשבים ריהוט וכלי רכב)
902	877	1,165	2,042	סך הכל

נכון לתאריך 31 בדצמבר 2023, קבוצת הבנק הינה הבעלים או החוכרת של שטחים המשתרעים על כ-52.6 אלף מ"ר, ב-41 נכסים שונים (31 בדצמבר 2022 - כ-54 אלף מ"ר, ב-43 נכסים שונים). בנוסף, הקבוצה שוכרת שטחים ברחבי הארץ, המשתרעים על כ-36 אלף מ"ר, ב-105 נכסים שונים ברחבי הארץ (31 בדצמבר 2022 - כ-36 אלף מ"ר, ב-107 נכסים). חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות, כאשר לרוב ניתנות לבנק אופציות להארכת תקופות השכירות. על פי רוב, חוזי השכירות הינם צמודים למדד המחירים לצרכן. מידע נוסף לגבי היבטים נוספים הקשורים להשקעה בבנינים וציוד, ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

ההון האנושי

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 מנתה קבוצת הבנק 127 סניפים ושלוחות (106 סניפים ושלוחות בבנק ו-21 סניפים ושלוחות במסד). הקבוצה בוחנת באופן שוטף את ההתפתחות ברווחיות ובפעילות העסקית של הסניפים, ביחס לאוכלוסיות המטרה אותן הם נועדו לשרת, היעדים שנקבעו בתכניות העבודה של הבנקים בקבוצה והיכולת למצות את הפוטנציאל באזור הגיאוגרפי בו פועל כל סניף. במסגרת זו נבחנת באופן שוטף התאמת הפריסה הסניפית לסביבה העסקית ולשינויים באיזורים המהווים פוטנציאל לפיתוח עסקי באוכלוסיית המטרה של כל אחד מהבנקים בקבוצה.

אסטרטגיית משאבי אנוש

הבנק מקדם תרבות של התפתחות מקצועית, מצוינות וכשירות מקצועית ועדכנית מול אתגרי המחר באמצעות תכניות הדרכה והכשרה המקנות ידע ומיומנויות במגוון תחומי הפעילות בהיבטים רגולטורים, טכנולוגיים, תהליכי עבודה ועוד. הבנק ביצע בחינה מקיפה של עולם העבודה העתידי. כתוצאה מכך נבנו תכניות פיתוח והכשרה שיכינו את ההון האנושי לאתגרי העתיד בתחומים הנוגעים לכישורי עובדים, מסלולי ניהול, התאמת תהליכי האיבחון ובניית תכניות הכשרה. בתהליכי הלמידה ניתן ביטוי ודגשים שונים לעקרונות מרכזיים: שירות יוזם, הבנקאי כמומחה פיננסי, טרנספורמציה דיגיטלית וכן "סל מיומנויות" של שוק העבודה העתידי. בין המיומנויות: ניהול דאטה, מיומנויות בינאישיות, הצגת נושא, חדשנות, הובלת שינוי וכו'. מתקיימים קורסי ניהול לדרגים השונים שמטרתם להעמיק את המיומנויות הניהוליות והמנהיגותיות של מנהלים בהיערכותם לאתגרי העתיד.

כח אדם

נתונים אודות מצבת כח האדם בקבוצת הבנק במונחי משרות⁽¹⁾

שנת 2022		שנת 2023		
ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	
3,384	3,360	3,349	3,327	הבנק
292	286	285	289	חברות בנות
3,676	3,646	3,634	3,616	סך הכל בקבוצת הבנק

(1) מספר המשרות כולל גם תרגום למשרות של עלות שעות נוספות, בתוספת משרות כח אדם חיצוני שאינם עובדי הבנק המספקים לבנק שירותי עבודה.

להלן נתונים לגבי ממוצע שנתי של מצבת כח האדם בקבוצה (במונחי משרות) לפי מגזרי פעילות פיקוחיים. המשרות המוצגות על פי מגזרי פעילות כוללות משרות של עובדים ישירים במגזר ומשרות של עובדי מטה ברמות השונות, שעלות העסקתם הועמסה על המגזר. חישוב מספר המשרות כאמור, מתבסס על מודל הקצאת העלויות אשר משמש את הבנק, כמפורט בבאור 28 לדוחות הכספיים.

שנת 2022	שנת 2023	
229	253	עסקים גדולים
152	159	עסקים בינוניים
943	910	עסקים קטנים וזעירים
1,990	1,954	משקי בית
92	106	בנקאות פרטית
198	219	גופים מוסדיים
72	33	ניהול פיננסי
3,676	3,634	סך הכל

נתונים אודות עלות ושכר למשרת עובד בבנק (באלפי ש"ח)

שנת 2022	שנת 2023	
417	438	עלות למשרת עובד (ללא מענק)
462	485	עלות למשרת עובד (כולל מענק)
278	292	שכר למשרת עובד (ללא מענק)
314	330	שכר למשרת עובד (כולל מענק)

מאפייני המשאב האנושי

הוותק הממוצע של עובדי הבנק עומד על 18.9 שנים, בהשוואה ל-18.6 בשנת 2022. הגיל הממוצע של עובדי הבנק עומד על 48.3, בהשוואה ל-47.8 בשנת 2022.

ניוד עובדים

על מנת להקטין ככל הניתן סיכונים ותלות בנושאי תפקידים שונים וכחלק מהפיתוח האישי והמקצועי של העובדים, הבנק מקפיד על ניוד עובדים בתוך הבנק ועל נהלי רוטציה בתפקיד. לשם כך פועל הבנק, באופן שוטף, לניוד בעלי תפקידים רגישים בסוף תקופת הכהונה הקבועה בנהלי הבנק בהתאם לתכנית רוטציה רב שנתית, על פי סוג התפקיד ו/או הצרכים הפרסונליים ובכפוף למגבלות של הסכמי העבודה בבנק.

איכות ההון האנושי ואיכות הניהול

במהלך שנת 2023, נמשכה המגמה של טיפוח ההון האנושי בבנק באמצעות יצירת תהליכים מתקדמים בשלבים שונים של חיי העובד בארגון: גיוס, מיון וקליטת עובדים חדשים, הענקת קביעות ומינויים חדשים, פיתוח מנהלים, וכד'.

עתודות ניהול ותכניות פיתוח מנהלים

מאגר עתודות הניהול של הבנק נבנה על בסיס הפרופיל הניהולי וכישורי הליבה הקריטיים. באמצעות המאגר מנוהל מעקב אחר עובדים בעלי פוטנציאל ניהולי לצרכי תכנון ופיתוח אישי ולצורך מיפוי פערים איכותיים וכמותיים. כתוצאה מכך, נפתחו בשנים האחרונות מסלולים שונים לפיתוח מנהלים, במטרה להכשיר עתודות ניהול לטווחים שונים. שיעור האקדמאים בבנק עומד על כ-74%.

קוד אתי

הבנק פועל כל העת למיסוד והטמעת התנהגות אתית, פיתוח כלים להטמעה של הקוד ולקידום תרבות של אתיקה ואחריות חברתית בקרב עובדיו. לשם כך מוגו מוסדות אתיקה בבנק, ביניהם ועדת אתיקה, בראשות חבר הנהלה, אשר אחראית על הטמעת הקוד ועל מתן ייעוץ והדרכה בהתאם לערכי הקוד האתי, בין היתר, באמצעות פורטל הקוד האתי הכולל כלים אינטראקטיביים שונים לשימוש כלל העובדים. במהלך שנת 2023, הבנק פעל לרענן מול העובדים סוגיות אתיות ובהתאם לכך, לעדכן את ספר הדילמות. בנוסף, הופצו לכלל העובדים דפי מסרים לסיטואציות שאותרו ונבחנו, בהן עלו דילמות אתיות וכיצד יש לנהוג.

תקשורת פנים ארגונית

תקשורת פנים ארגונית משמשת ככלי ניהולי אסטרטגי שתפקידו לתמוך ביעדי הבנק ובפעילותו, ללוות את מכלול התהליכים והאירועים המרכזיים וליצור דיאלוג וחיבור של העובדים לארגון. הבנק שם דגש על ניהול אפקטיבי של התקשורת הפנים ארגונית במטרה לקדם שקיפות, להגדיל את שביעות רצון העובדים ולחזק את הקשר בין כלל עובדי הבנק.

הדרכה והכשרות מקצועיות

במהלך שנת 2023 הושם דגש על פיתוח אקלים של למידה ומצוינות בקרב העובדים והוכנסו לשימוש תהליכים וכלי מידע למיפוי פערי ידע ולפיתוח הכשרות מקצועיות מתקדמות בקבוצת הבנק. בנוסף, הושם דגש על הכשרות בתחומי הליבה של הבנק ועל פיתוח מנהלים לפני ובמהלך תפקיד. תכניות ההכשרה מקיפה את כל צרכי העובדים - הכשרה בתחומי ידע בנקאיים לפי תחומי העיסוק, הכשרה ניהולית לפי דרג והכשרה בנושאים המשמשים פלטפורמה ראויה למיצוי יכולות העובדים. בנוסף, מושם דגש רב על הכשרה בתכני הרגולציה כנדבך נוסף למקצוענות ולמצוינות, הן באופן ייעודי והן כחלק מהתכנים המקצועיים השוטפים, במטרה לתת מענה מלא לדרישות הרגולציה. כמו כן, הורחבה ההכשרה בנושאי הדיגיטל (אתר האינטרנט של הבנק, אפליקציית הסלולר ומוצרים ושירותים חדשים) במטרה להציע ללקוחות תמיכה מלאה והיכרות עם כל שירותי הבנק. בשנת 2023 בוצעו 17,318 ימי הדרכה, בהשוואה ל-24,572 ימים בשנת 2022.

מערכת יחסי העבודה

יחסי העבודה בבנק מושתתים בעיקרם על הסכמי עבודה קיבוציים והסדרים משלימים, הנעשים עם הסתדרות העובדים הכללית החדשה, ועד הפקידים וועד המנהלים ומורשי החתימה, לפי העניין ואינם חלים על עובדים בעלי חוזה עבודה אישי.

ההסכמים הקיבוציים הקיימים בבנק, קובעים הצמדה מסוימת של תנאי העבודה של הפקידים והמנהלים ומורשי החתימה בבנק לאלה של הפקידים והמנהלים של עובדי בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - בנק לאומי), הנקבעים בהסכמים בין הנהלת בנק לאומי, ההסתדרות ווועדי העובדים בבנק לאומי.

עובדי אוצר החייל ממשיכים להיות מיוצגים על ידי ועד אוצר החייל ולקבל את זכויותיהם על פי ההסכמים שהיו באותו בנק.

בקבוצת הבנק קיימים ועדי עובדים המייצגים גם את עובדי בנק מסד ועובדי מתף.

ביום 13 ביולי 2023 וביום 16 באוגוסט 2023, נחתמו בבנק הסכמים קיבוציים לשנים 2023-2026, עם ההסתדרות ועם ועד הפקידים וועד מורשי החתימה והמנהלים, בהתאמה, בהמשך להסכם קיבוצי שנחתם בבנק לאומי בשנת 2023.

בהסכם נקבעו עקרונות תשלום תוספת סלקטיבית לעובדים לשנים 2023-2026. בנוסף, שופרו תנאים סוציאליים ונלוות לעובדים, בוצעה התאמה של מודל הקביעות למקובל במערכת הבנקאית והוגדלה כמות העובדים שניתן להעסיק בחוזים טכנולוגיים.

ביום 13 ביולי 2023, נחתם במתף הסכם קיבוצי לשנים 2023-2025, עם ועד העובדים במתף וההסתדרות. בהסכם נקבעו עקרונות תשלום תוספת סלקטיבית לעובדים לשנים 2023-2025, מוסדה העבודה מרחוק, הוגדלה כמות העובדים שניתן להעסיק בחוזה אישי וניתנה גמישות בהעסקת עובדי חוץ פרויקטליים.

בחודש דצמבר 2023, נחתם במסד הסכם עם ועד העובדים לשנים 2023-2027. שכרם של עובדי מסד צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים ומבוסס על הסכם שנחתם בבנק הפועלים בחודש אוגוסט 2023.

מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק

ביום 1 במרס 2023, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לתקופה של שלוש שנים בהתאם לסעיף 267א לחוק החברות והוראת ניהול בנקאי תקין 301A "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן - "ההוראה") ובשים לב לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 (להלן - "חוק התגמול"). לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 (מס' אסמכתא: 01-009553-2023). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה. מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק כוללת הוראות בשים לב להוראה, כפי שתוקנה מעת לעת, ולחוק התגמול.

מדיניות תגמול לעובדים

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 301A "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן - "ההוראה"), בחודש יוני 2023 אישר הבנק, בחלוף כשלוש שנים ממועד אישורה הקודם, מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק, לרבות עובדים מרכזיים, וכן עקרונות למדיניות תגמול קבוצתית, כאשר מדיניות התגמול לנושאי המשרה כפי שאושרה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק ביום 1 במרס 2023, מהווה חלק ממנה. במסגרת מדיניות התגמול לעובדים נקבעו הוראות בקשר לתגמול עובדים ועובדים מרכזיים, לרבות בהתאם להוראה כפי שתוקנה מעת לעת וכן הוראות בדבר חלוקת האחריות בין הגורמים הרלוונטיים בבנק העוסקים במנגנון התגמול. כמו כן, במסגרת מדיניות התגמול הקבוצתית נקבעו עקרונות בדבר תגמול קבוע ותגמול משתנה של נושאי משרה בתאגידים נשלטים, לרבות בשים לב לעקרונות שנקבעו במדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק. לגילוי נוסף בנושא "תגמול", ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", שעומד לעיון באינטרנט.

הסכמים מהותיים

פרט להסכמים בדרך העסקים הרגילה, ההסכמים המפורטים להלן, שנחתמו בשנת 2023 ו/או שנחתמו קודם לכן ועדיין מחייבים את הבנק, עשויים להחשב כהסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל:

1. הסכמי עבודה קיבוציים:

בבנק קיימים שני ועדים - ועד הפקידים ועד המנהלים ומורשי החתימה.

להלן תמצית ההסכמים העיקריים שנחתמו עם שני ועדי העובדים:

- הסדר קיבוצי מיום 19 בנובמבר 1975 בין הנהלת הבנק לבין הוועד הארצי של אגודת המנהלים ומורשי החתימה של הבנק, בדבר הצמדת תנאי שכר ונילווים ותנאי עבודה, כנהוג לגבי מורשי החתימה בבנק לאומי לישראל בע"מ. ביום 12 בנובמבר 2000 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד, הקובע את חובות וזכויות העובדים, בין השאר, לעניין מדיניות שעות נוספות, חופשה שנתית, הבראה, חופשות מחלה, חופשות לידה, לימודים, פיטורין והתפטרות ופיצויי פיטורין (חוקת עבודה).

פרט להסכמים אלה נחתמים מעת לעת, בין הבנק לבין הוועד האמור וההסתדרות, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.

- הסדר קיבוצי מיום 25 באוקטובר 1974 בין הנהלת הבנק לבין הוועד הארצי של ארגון עובדי הבנק, בדבר קבלת תשלומים נלווים, כפי שמקבלים עובדי בנק לאומי לישראל בע"מ. כמו כן קיים הסכם קיבוצי מיוחד מאותה שנה, הקובע את חובות וזכויות העובדים, בין השאר, לעניין נידות בין תפקידים, מדיניות שעות נוספות, חופשה שנתית, הבראה, חופשות מחלה, חופשות לידה, לימודים, פיטורין והתפטרות ופיצויי פיטורין (חוקת עבודה). פרט להסכמים אלה נחתמים מעת לעת, בין הבנק לבין הוועד האמור, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.

עובדי הבנק, שהיו עובדי אוצר החייל לשעבר, ממשיכים להיות מיוצגים על ידי ועד אוצר החייל וזאת עד אשר יחתם עם ועד זה הסכם קיבוצי חדש, המסדיר את שילובם של העובדים בהסכמי העבודה של הבנק.

בקבוצת הבנק קיימים ועדי עובדים נוספים, המייצגים את עובדי חברות הבת, מסד ומתף.

2. שיפוי ופטור לנושאי משרה בבנק ובחברות בת שלו ראה באור 2.25' לדוחות הכספיים.

3. שטרי נאמנות וערבויות בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים -

הבינלאומי הנפקות, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, התקשרה בשטרי נאמנות בקשר להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים מסדרות שונות המונפקים על ידה, על פי תשקיפים בהנפקות ציבוריות או פרטיות.

בין הבינלאומי הנפקות לבין הבנק נחתמו הסכמים לפיהם, בגין הנפקות שתמורתן מופקדת בפקדונות או בפקדונות נדחים בבנק בתנאים הזהים לתנאי תעודות ההתחייבות, התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות, לרבות החזרי קרן ותשלומי רבית.

סך השווי המשוער של תעודות ההתחייבות שהונפקו במסגרת שטרי הנאמנות האמורים, שתמורתם הופקדה בבנק, המוחזקות בידי הציבור, נכון ליום 31 בדצמבר 2023 (כולל הפרשי הצמדה, רבית שנצברה, פרמיה וניכיון), הינו 4,737 מיליון ש"ח.

4. הסדרים בנושאים הקשורים לשוק ההון - הודעה שניתנה על ידי הבנק ביום 1 באוגוסט 1984 למפקחת על הבנקים דאז על מספר מגבלות שהבנק לקח על עצמו בקשר לפעילותו בשוק ההון.

5. שעבוד נכסי הבנק למסלקות בארץ ובחו"ל ולבנקים וברוקרים זרים - ראה באור 26 לדוחות הכספיים.

6. שעבוד לטובת בנק ישראל - ראה באור 26 לדוחות הכספיים.

7. ערבות הדדית לקרן סיכוני מעו"ף ולקרן סיכונים שהוקמה על ידי הבורסה - ראה באור 25.ד' ו-25.ה'. לדוחות הכספיים.

8. הסכמים להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב עם חברות כרטיסי האשראי - ראה באור 25.יב'. לדוחות הכספיים.

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות, ארוכות הטווח.

לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים. ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, לא ניתן להעריך גם האם תפורסמנה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שתקבענה.

אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת להוראות הדין והיוזמות הרגולטוריות המפורטות להלן או לאחרות. בעיקר, לאמור בפרק סיכונים מובילים ומתפתחים, לעניין ריבוי היוזמות הרגולטוריות הרלוונטיות למערכת הבנקאית בתקופה האחרונה.

מלחמת "חרבות ברזל"

מאז המתקפה הרצחנית של ארגון הטרור חמאס על ישראל, שאירעה ביום 7 באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת "חרבות ברזל" בעקבותיה, ועל מנת לסייע ללקוחות ולמערכת הבנקאית להתמודד עם אתגרי המצב, פורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים ועל ידי רגולטורים נוספים הוראות, הקלות והנחיות בנושאים רבים ולהלן העיקריות שבהן:

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת חרבות ברזל (הוראת שעה) (להלן - "הוראת השעה")

הוראת השעה מתעדכנת מעת לעת ובהתאם לצרכים. ככלל הוראת השעה תהיה בתוקף עד ליום 31 במרס 2024, למעט הקלות מסוימות שלגביהן נקבעו תקופות תחולה שונות. הנוסח המעודכן האחרון התפרסם ביום 4 בפברואר 2024, והוא כולל את ההקלות העיקריות שלהלן ושעודן בתוקף נכון למועד פרסום הדוח:

- נקבעו סכומי החריגות, בהתאם לסוג לקוח, בהן רשאי תאגיד בנקאי שלא להגדיר ולהסכים מראש ובכתב על מסגרת בתוך יום עסקים אחד, ובלבד שיפעל להסדרת המסגרת בהקדם האפשרי.
- הוסרה המגבלה להימנע במשך שלושה חודשים לפחות מפניה יזומה ללקוח אשר השיב בשלילה להצעת אשראי צרכני בעבר.
- הורחבה לסכומים גבוהים יותר, בתנאים מסוימים, האפשרות לנקוט בהליכי זיהוי חלופיים בעת מתן שירותי תשלום עבור מקבל השירות.
- ביחס להלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, הובהר כי עלייה בשיעור מימון מעל 80% של 80%, הנובעת מרבית שתיצבר עד ליום 31 בדצמבר 2023 כתוצאה מ"תקופת גרייס" שניתנה לאחר יום 7 באוקטובר 2023, לא תובא בחשבון בחישוב שיעור המימון.
- להלוואה למטרת בניית מ"ד או לשיפור מיגון בדירת מגורים בתנאים שנקבעו, שסכומה אינו עולה על 200,000 ש"ח ניתן פטור ממגבלות מסוימות למתן הלוואה לדיור.
- נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לאשר הלוואה לדיור שלא למטרת רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70% (במקום 50%) ובלבד שסכום ההלוואה שמעל שיעור מימון של 50% לא יעלה על 200,000 ש"ח.
- הוארכו בשישה חודשים התקופה בה יחשב דוח כספי כמעודכן והתקופה להמצאת נתונים כספיים חצי שנתיים לצורך אישור אשראי לתאגיד.
- ניתנה הרשאה לדחיית מועדי ביצוע רוטציה למנהל או עובד בתפקידים רגישים וליניצול חופשה רציפה.
- הוארכו מועדים שונים בקשר למתן הלוואות לדיור (הנפקת אישור עקרוני למתן הלוואה לדיור. וכן הנפקת מכתבי כוונות, אישורי סילוק, הודעות על ביצוע ביטוח מטעם הבנק במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישות הבנק, ואישור לשעבוד נכס בדרגה שנייה, לטובת גורם אחר).
- הקלה בקבלת חתימת לווא, אשר בשל המלחמה אינו יכול לחתום על מסמכי הלוואה לדיור, בכפוף לחתימת יתר הלואים על מסמכי הלוואה כנדרש.
- ניתנה הקלה לקיום חובת הגילוי הנאות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 449 - פישוט הסכמים במועד בקשת לקוח לדחיית תשלומי הלוואות במסגרת מתווה הסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות המלחמה.
- ניתנה דחייה של חודש במשלוח דו"ח בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 460 - הצגת נתוני פעילות בפקדון נ"ע.
- נקבע, כי לא תידרש חתימת לקוח לצורך ביצוע בקשה לדחיית תשלומים לפי מתווה הסיוע, ובלבד שתתקבל הסכמה מתועדת של הלקוח.
- נדחה המועד לעריכת סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת.
- נדחו מועדי התחילה של תיקונים שונים לחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין שעיקרם מפורט להלן.
- הקלות בעבודת הדיקטוריון, המאפשרות לראות בהשתתפות של דירקטור בשיבה, באמצעות שימוש באמצעי תקשורת מתקדמים, כנוכחות פיזית לצורך עמידה בחובת ההשתתפות, וכן הקלות במועדי אישור פרוטוקולים והפצת החלטות.

- הוארך, בתנאים מסוימים, המועד לסקירת אישור מסמכי מדיניות ניהול סיכונים כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310.

מתווה מקיף של בנק ישראל שאומץ על ידי הבנקים לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

לפרטי מתווה ההקלות, שפורסם ביום 15 באוקטובר 2023, והוארך והורחב ביום 17 בדצמבר 2023 וביום 4 במרץ 2024, ראה השפעת מלחמת "חרבות ברזל", בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

הודעת הפיקוח על הבנקים על פעילות סניפי המערכת הבנקאית לאור המצב הביטחוני

ההודעה, שפורסמה ביום 8 באוקטובר 2023, מאפשרת למערכת הבנקאית לפעול במתכונת מצומצמת מבחינת קבלת קהל - לסגור את מערך הסניפים בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה, ולפתוח סניפים במתכונת מצומצמת של "סניפי גרעין" (סניף שנערך מבעוד מועד לשעת חירום ואשר מראש הוחלט לגביו כי ייפתח בשעת חירום) בטווח של 40-80 ק"מ מהרצועה, וכן לשנות את שעות פעילות הסניפים, ככל שהנסיבות מחייבות זאת. בנוסף, ביום 12 באוקטובר 2023, פורסם מכתב בנק ישראל המפורט להלן, הכולל התייחסות לעניין חשיבות שימור זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים ככל הניתן, וכן ההיתר המאפשר מתן שירותים בנקאיים באמצעות סניפים ניידים.

מכתב בנק ישראל בעניין "דגשי הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

המכתב, מיום 12 באוקטובר 2023, מפרט את הציפיה הפיקוחית במגוון נושאים לנוכח המצב, לרבות שימור זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים ככל הניתן ובהתאם למגבלות השעה; טיפול, סיוע ומענה לפניות לקוחות על רקע המלחמה, בדגש על פניות דחופות ופניות על רקע הומניטרי; הקלה בנטל וסיוע ללקוחות בעמידה בהתחייבויותיהם; היערכות להתגברות ניסיונות ותקיפות סייבר ולהתגברות תופעות של הונאות עובדים ולקוחות; בחינת כלל הסיכונים בניטור גובר, התאמת המדיניות והמודלים לתרחישי קיצון מחמירים יותר ובחינת רמת הנזילות הנדרשת, ובחינת נאותות האמצעים והכלים לניהול הסיכונים, תוך חיזוק מנגנוני השליטה, הניהול, הביקורת והבקרה בכל נתיבי הפעילות העיקריים; קיום דיונים בדירקטוריון בדבר מתווה ההיערכות הנדרש למצב, ועוד.

מכתבי בנק ישראל בעניין תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים

בהתאם למכתב מיום 12 בנובמבר 2023, התאגידים הבנקאיים הונחו לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה נכון למועד המכתב. במכתב נוסף מיום 5 במרץ 2024, התאגידים הבנקאיים הונחו לשוב ולבחון את מדיניות חלוקת הדיבידנד וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה, וזאת על רקע הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק (פירוט לעניין זה ראה באור 24.א בדוחות הכספיים).

חוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) התשפ"ד-2023

החוק פורסם ביום 18 באוקטובר 2023, ותוקן ביום 31 בדצמבר 2023, במטרה לסייע לקבוצות אוכלוסייה מסוימות (בעיקר נפגעי המלחמה הישירים, תושבי העוטף וצפון הארץ וחלק מכוות הבטחון) ולאפשר להן דחיית מועד לעשיית פעולה שנקבעה בחוזה, דחיית מועד שנקבע בפסק דין חלום או בהחלטה סופית, ודחיית מועד לתשלום לרשות, הכל בתנאים מסוימים ולתקופות מסוימות.

תקנות מושכי שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"ד - 2023

התקנות, אשר פורסמו ביום 26 באוקטובר 2023 ותוקנו ביום 25 בדצמבר 2023, קובעות כי שיקים שסורבו לכלל האוכלוסייה, בתקופה שבין 7 באוקטובר 2023 ועד 31 באוקטובר 2023, ייגרעו לצמיתות ממניין השיקים המסורבים לעניין חוק שיקים ללא כיסוי. כמו כן, שיקים שסורבו בתקופה שבין 1 בנובמבר 2023 ועד 21 בינואר 2024, ייגרעו לצמיתות ממניין השיקים המסורבים לעניין חוק שיקים ללא כיסוי אם נמשכו על ידי יחידים או תאגידים, אשר מתקיימים בהם אחד מהתנאים המפורטים בתקנות, ובהם מען רשום או מען להמצאת דברי דואר, המופיע ברישומי הבנק, הנכלל ברשימת היישובים הזכאים להקלה לפי התוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023, שירות מילואים, ועוד.

עמדת אי אכיפה - ייעוץ פנסיוני על ידי תאגיד בנקאי שלא בסניפי הבנק ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני

רשות שוק הון ביטוח וחסכון פירסמה, ביום 1 בנובמבר 2023, וחדשה ביום 22 בפברואר 2024, עמדה לפיה לא תאכף את האיסור שלא לייעץ מחוץ לסניפי הבנק, אם הייעוץ הפנסיוני ניתן באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון, בתקופת מלחמת חרבות ברזל, ללקוחות קיימים, המקבלים שירות בסניפים שבהם הפעילות הבנקאית מצומצמת או שאין בהם קבלת קהל נוכח המצב הביטחוני, או שהם תושבי יישובים שהתפנו המפורטים בתוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023, או משרתי מילואים פעילים, חיילים בשירות חובה או בשירות קבע בצה"ל הזכאים לדחיית מועד בתקופה הקובעת השנייה לפי החוק הנ"ל. העמדה בתוקף מיום 1 בינואר 2024 ועד תום ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, או עד ליום 31 במאי 2024, לפי המוקדם. כמו כן, ביום 12 בפברואר 2024, התפרסמה הצעה לתיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 13), התשפ"ד-2024, המבקשת לאפשר מתן ייעוץ מרחוק, באמצעי דיגיטלי או בטלפון.

מכתב הממונה על שיתוף בתנאי אשראי בעניין "הבהרות בנוגע לדיווחים למערכת נתוני אשראי"

במסגרת המכתב, אשר נשלח ביום 19 באוקטובר 2023, למקורות המידע הפיננסיים, והבנק בכללם, התבקשו מקורות המידע להקפיד על כך שהקלות עסקיות הניתנות ללקוחות בגין התחייבויותיהם ידווחו למערכת נתוני אשראי באופן שאינו מבטא אינדיקציה שלילית לגבי הלקוח. במכתב נכללה התייחסות, בין השאר, לדחיית או הקפאת תשלומי הלוואות, ולשיקים חוזרים. עוד צוין, כי במקרים שבהם מקור המידע סבור, כי ההקלות שבכוונתו לתת עלולות להשתקף בדיווח למערכת כאינדיקציה שלילית, עליו לשקף זאת ללקוח, טרם מתן ההקלה. בנוסף, בהתאם להוראת שעה זמנית, שפורסמה על ידי הממונה ביום 9 בנובמבר 2023, פיגור בתשלום חוב למקור מידע פיננסי ידווח למאגר רק לאחר שעברו 60 ימים מהמועד שבו נוצר הסכום שלא שולם, ולא 30 ימים, כקבוע כיום.

בנקאות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 - עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים

ההוראה פורסמה ביום 12 ביוני 2023, על רקע המודעות הגוברת בארץ ובעולם לקיומם ולהיקפם של סיכונים פיננסיים שנובעים מפוטנציאל הנזק של אירועים ותהליכים שקשורים לשינויי האקלים, ובמטרה לחזק את היציבות הפיננסית של המערכת הבנקאית אל מול סיכונים אקלים. ההוראה מבוססת על מסמך שפרסמה ועדת באזל ביוני 2022, והיא קובעת שנים עשר עקרונות על לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. העקרונות עוסקים בהיבטי ממשל תאגידי, מסגרת הבקרה הפנימית, הלימות ההון והנזילות, תהליך ניהול הסיכונים, ניטור ודיווח, ניהול מקיף של סיכונים אשראי, שוק, נזילות, סיכון תפעולי וסיכונים אחרים, וניתוח תרחישים. תחילתה של ההוראה תוך 24 חודשים מיום פרסומה.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 - חשבונות משותפים - תנאי "היותו בחיים" וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה

התיקון, שפורסם ביום 11 ביוני 2023, קובע הוראות שמטרתן להגביר את המודעות של השותפים בחשבון לקיומו של תנאי היותו בחיים בהסכמי פתיחת החשבון ולמשמעותיותו וכן להקל על הנותר בחיים לטפל בהתחייבויות קיימות באמצעי תשלום שהונפקו לשימוש השותף שנפטר, בין על ידי הבנק ובין באמצעי תשלום חוץ בנקאיים (בשיתוף עם תאגידים בנקאיים אחרים). ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום. אולם, כניסתה לתוקף נדחתה ליום 11 בספטמבר 2024, בהתאם להוראת השעה. כמו כן, נדחה לכל המאוחר ליום 11 במרס 2024, המועד לביצוע פניה יזומה לבעלי חשבונות קיימים, שלא בחרו שסעיף היותו בחיים יחול לגביהם, על מנת להסב את תשומת לבם לנושא, ועל הבנק לנקוט מאמצים סבירים להשלים את התהליך מול הלקוחות עד שנה מיום פרסום ההוראה.

תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

בהתאם לתיקון, שבוצע במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, אשר פורסם ביום 6 ביוני 2023, הבנקים נדרשים לשלוח לכל לקוח, בתחילת כל חודש קלנדרי, הודעה המפרטת את סכום העמלות הכולל (למעט עבור הלוואה לדיר, ככל שישנה בחשבון הלקוח), שגבה הבנק מהלקוח, בחודש הקודם למועד שליחת ההודעה, את סכום הרביות (למעט עבור הלוואה לדיר) שנגבו מהלקוח, בחודש הקודם למועד משלוח ההודעה, ואת סכום העמלות והרביות שנגבו בחודש הקודם בגין הלוואה לדיר. על ההודעה להישלח באמצעי שמאפשר תקשורת מידית ונגישה, ככל האפשר, והמפקח על הבנקים הוסמך לקבוע הוראות לעניין זה (לצורך כך הפיץ בנק ישראל ביום 20 באוגוסט 2023, טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 420 - משלוח הודעות בתקשורת). ההודעה תשלח החל מיום 2 ביוני 2024, למעט המידע בדבר סכום העמלות הכולל (למעט בגין הלוואות לדיר), אשר ישלח כבר החל מיום 1 בינואר 2024. ביום 28 בפברואר 2024, פורסם תיקון לחוק התכנית הכלכלית, הדוחה מועד זה באופן רטרואקטיבי ליום 1 במרס 2024 במקום 1 בינואר 2024. עוד נקבע, כי הבנקים יידעו את לקוחותיהם, במסגרת התעריפונים, כי הם רשאים לגבות סכומים או שיעורים נמוכים יותר מאלו הנקובים בהם, נוסף איסור על גביית עמלה בסכום או בשיעור גבוהים מאלו הקבועים בתעריפונים, ונקבע, כי תאגיד בנקאי לא יגבה עמלה מלקוח אלא בעד שירות שניתן בפועל. כמו כן נקבע, כי בגין הפרה של כל אחת מההוראות החדשות המתייחסות לגבייה לפי תעריפוני הבנק, המפקח יהיה רשאי להטיל על הבנק עיצום כספי בסך 750,000 ש"ח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 - ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות

ההוראה פורסמה ביום 26 במרס 2023, כחלק ממערך רחבי מתוכנן של בנק ישראל שמטרתו לקבוע עקרונות וסטנדרטים להתנהלות הוגנת והגונה של הבנקים כלפי לקוחותיהם. ההוראה מעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים, וקובעת חובות בתחום הממשל התאגידי ותהליכי העבודה, לרבות קביעת אסטרטגיה, מדיניות, תכנית ותהליכי עבודה, הקצאת משאבים ופיתוח מנגנוני פיקוח ובקרה, אשר יבטיחו קידום של עמידת הבנק בעקרונות האמורים. כמו כן, נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול באופן שיטתי, מתמיד ומתמשך לצורך שיפור עמידתם בעקרונות, תוך הפעלת שיקול דעת וקביעת תעדוף בהתאם למהותיות ללקוח. עם עיקרי העקרונות המעוגנים בהוראה נמנים, בין היתר, קיום מערך שירות ותמיכה מיטבי שיתן מענה הולם במגוון ערוצי שירות, הן באופן שוטף והן במקרים דחופים; קיום תקשורת מועילה, שתאפשר קבלת מידע והסברים פשוטים וברורים, בעיתוי המתאים; מניעת חסמים בשירות, נזק או הטעיה, קושי או השתת עלויות עודפות; זמינות ואיכות לאורך כל

תקופת ההתקשרות עם הלקוח; מתן שירות ותמיכה מותאמים ללקוחות, מתן מענה לצרכים מגוונים של קבוצות לקוחות שונות ומתן שירות נאות ואיכותי במגוון ערוצים. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לקבוע אמנת שירות ולפרסם פרטים אודות מערך השירות והתמיכה ללקוחות. ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום (למעט חובות מסוימות לעניין פרסום אמנת השירות והפרטים אודות מערך השירות והתמיכה, לגביהן נקבעו מועדי תחולה שונים), אולם כניסתה לתוקף נדחתה ליום 26 ביוני 2024 בהתאם להוראת השעה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 - פתיחת חשבון עבור ושב ביתרת זכות וניהול חשבון

ביום 26 במרס 2023, פורסם עדכון להוראה, וזאת, לדברי בנק ישראל, לאור החשיבות והצורך במתן שירותים בנקאיים בסיסיים לכלל קבוצות האוכלוסייה. במסגרת העדכון, בין היתר, הורחבה החובה למתן שירותים בסיסיים במסגרת ניהול חשבון עו"ש במט"י גם לחשבון המצוי ביתרת חובה שאינה חורגת ממסגרת האשראי המאושרת; הורחבה תחולת ההוראה גם על עובד זר המתגורר בישראל כדין; לאמצעי תשלום בסיסיים שהבנק מחויב לתת ללקוחותיו, בהיעדר סיבה לסירוב סביר, נוסף גם כרטיס חיוב שהינו כרטיס בנק לחיוב מידי או כרטיס בנק למשיכת מזומן, המאפשר ביצוע פעולות בסכום מוגבל לתקופה; הורחבו הפעולות שיש לאפשר את ביצוען באמצעות ערוצי בנקאות בתקשורת; הובהר, כי לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עו"ש ביתרת זכות ולניהול חשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים רק בשל השתייכותו של הלקוח לקבוצת אוכלוסייה מסוימת, מבלי לגרוע מזכותו של בנק לקבוע מגבלות ובקורות הנדרשות בהתאם לנסיבות העניין; נוספה חובה למסור ללקוח בכתב את ההחלטה בדבר סירוב למתן השירותים המנויים בהוראה, ולפרט את הנימוקים לה, בכפוף לכל דין, בתוך 10 ימי עסקים ממועד הגשת הבקשה; ונוספה חובת נימוק לחובת ההודעה על הפסקת מתן שירות המנוי בהוראה. ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום, אולם כניסתה לתוקף נדחתה ליום 26 ביוני 2024 בהתאם להוראת השעה.

טיוטת צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי מסלול בסיסי, מסלול מורחב, מסלול מורחב פלוס, פעולה בערוץ ישיר ופעולה על ידי פקיד), התשפ"ב-2022 וטיוטה לעדכון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008

- בהתאם לטיוטות, אשר פורסמו ביום 5 בדצמבר 2022, עיקרי השינויים המוצעים הם כדלקמן-
- עדכון שיטת החיוב בעמלות עו"ש וחייבו של הבנק לחשב עבור לקוחות יחידים ועסקים קטנים מהי שיטת התשלום הזולה ביותר עבורם מידי חודש, בהתאם לפעולות העו"ש (פעולה על ידי פקיד ופעולה בערוץ ישיר), שבוצעו על ידם בפועל באותו חודש, והתשלום שיגבה מהם יהיה בהתאם.
 - הרחבת קבוצת העסקים הקטנים שהתעריפון המוזל יחול עליהם, מתאגיד שמחזור העסקים שלו הוא עד 5 מיליון ש"ח לתאגיד שמחזור העסקים שלו הוא עד 10 מיליון ש"ח, ושינוי ברירת המחדל בצירוף עסק קטן לתעריפון המוזל, כך שכל התאגידים יוגדרו כעסק קטן, והתאגיד הבנקאי יהיה רשאי לבקש דוח שנתי במקרים בהם יש לו יסוד סביר להניח, כי מחזור העסקים של התאגיד עולה על 10 מיליון ש"ח.
 - עדכון מסלול מורחב פלוס, שמיועד ללקוחות המנהלים פעילות בנקאית ענפה, והמעוניינים במסלול אשר נותן להם ערך נוסף, מעבר לשירותים הבסיסיים של פעולה בערוץ ישיר ופעולה מול פקיד. מסלול זה יורחב כך שכמות פעולות הפקיד ובערוץ ישיר הנכללות בו יהיו ללא הגבלה (כיום מסלול זה אינו מוצע בבנק).
- תחילתו המוצעת של הצו היא שישה חודשים מיום פרסומו.
- כמו כן, ביום 25 בינואר 2024, פורסמה טיוטה נוספת לעדכון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, במסגרתה מוצעים עיקרי השינויים הבאים-
- עדכון אופן ומועד הגביה של עמלת דמי ניהול פקדון נ"ע, כך שעמלה זו תיגבה כסכומים שקליים קבועים בגין כל אחד מסוגי נ"ע הבאים: נ"ע הנסחרים בישראל (תוך התחשבות בשתי מדרגות שייגזרו משוויו של פקדון נ"ע), נ"ע הנסחרים בחו"ל ונ"ע שאינם נסחרים בבורסה. מועד החיוב בעמלה יהיה בתחילת החודש עבור החודש שקדם לו.
 - מתן אפשרות לגביית עמלה בגין שירות ייעוץ השקעות, אשר תיקבע כאחוז משווי פקדון נ"ע לתחילת שנה, ותיגבה בתחילת השירות בגין שנה מלאה (או באופן יחסי עבור תקופת מתן השירות במקרה של שירות ייעוץ השקעות לתקופה הקצרה משנה).

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 362 - מחשוב ענן

על רקע התפתחות ושידרוג טכנולוגיית מחשוב הענן, פורסם ביום 13 ביוני 2022 עדכון להוראה. במסגרת העדכון, בין היתר, הוגדרו "מחשוב ענן" ו"מחשוב ענן מהותי", בוטל האיסור לשימוש בשירותי מחשוב ענן עבור פעילויות ליבה ו/או מערכות ליבה, נקבע כי מחשוב ענן הוא מקרה פרטי של מיקור חוץ ולפיכך נוספו חובות ייחודיות לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה בהקשר של שימוש בשירותי מחשוב ענן, אשר אינן מופיעות בהוראת ניהול בנקאי תקין 359A, לרבות חובת הדירקטוריון לאשר מדיניות ותכנית עבודה רב שנתית לשימוש בשירותי מחשוב ענן, וחובה להגדיר גורם הכפוף למנהל חטיבת טכנולוגיית המידע, אשר יכיר באופן מעמיק את הסיכונים הכרוכים בשימוש בשירותי מחשוב ענן ואת השירותים הטכנולוגיים הניתנים על ידי כל נותני שירותי מחשוב הענן עמם התקשר התאגיד הבנקאי. עוד נוספו דרישות חדשות במסגרת הערכת הסיכונים של התאגיד הבנקאי, כגון חובת ביצוע סקר סיכונים למחשוב ענן מהותי, נוספו דרישות והוראות ביחס להתקשרות עם נותני שירותי מחשוב ענן מהותי, ביחס להתמודדות עם אירועי סייבר בשירותי מחשוב ענן, לרבות קיום תרגילי סייבר, וביחס לניהול המשכיות עסקית.

ההוראה נכנסה לתוקפה ביום 1 בינואר 2023, אולם תאגיד בנקאי היה רשאי ליישם את ההוראה בכללותה לפני מועד התחילה, וכן נקבעו הוראות מעבר לעניין חוזים עם נותני שירותי מחשוב ענן שנכרתו לפני מועד פרסום ההוראה ולעניין חוזים כאמור שנכרתו לאחר מועד פרסום ההוראה ועד למועד התחילה הנ"ל.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 - משלוח הודעות בתקשורת

בהתאם לעדכון להוראה, שפורסם ביום 6 ביוני 2021, במטרה לשפר את השירות ללקוחות ולהוזיל עלויות נקבע, בין היתר, כי על תאגיד בנקאי לבחור את ערוץ התקשורת המתאים למשלוח הודעה מסוימת ללקוח שהצטרף לשירות משלוח הודעות בערוצי תקשורת, בהתאם לרמת מהותיות המידע והמהירות הנדרשת למסירתו. לצורך כך, על התאגיד הבנקאי לבחון את צרכי הלקוחות בהתאם לנסיבות ובהתחשב בהיבטי הגנת הפרטיות, ובין היתר לבחון האם קיים צורך לאפשר ללקוח לקבל את המידע באופן מידי ונגיש והאם קיים ללקוח צורך במעקב, שמירה והדפסה של ההודעה. כמו כן, נקבעה רשימה סגורה של הודעות אותן הבנק נדרש לשלוח ללקוח הן בערוץ תקשורת המאפשר ללקוח מעקב, שמירה והדפסה של ההודעה והן בערוץ תקשורת המאפשר מסירת הודעות באופן מידי ונגיש, כדוגמת מסרונים. בעקבות תיקון, מיום 13 ביוני 2022, נכנס העדכון לתוקפו ביום 1 בינואר 2023.

שוק הון

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 461 - פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר

ההוראה, אשר פורסמה ביום 19 ביולי 2023, מסדירה את פעילות התאגידים הבנקאיים בתחום התיווך הפיננסי - קבלה והעברה של הוראות לשם ביצוע פעולות בניירות ערך ונגזרי מט"ח (למעט עסקאות SPOT) עבור לקוחות, הן בפעילותם כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. מטרת ההוראה להגן על המשקיעים תוך שמירה על יעילות, הוגנות, שקיפות וצמצום סיכונים. תאגיד בנקאי נדרש ליישם בפעילויותיו כברוקר דילר עקרונות נאותים של ממשל תאגיד, ניהול סיכונים, בקרה וביקורת פנימית, לרבות כאשר הפעילויות מבוצעות בחדר עסקאות. ההוראה נסמכת על סטנדרטים בעולם שמקורם בחקיקה אירופאית לפעילות בניירות ערך - Mifid II ועקרונות הקוד הגלובלי - FX Global Code וכן על חובות האמון והזהירות החלות על התאגידים הבנקאיים. עיקרי החובות המוטלות על התאגידים הבנקאיים במסגרת ההוראה הם קביעת מדיניות ביצוע הוראות, התאמת הפעילות עבור הלקוח, כשירות והתאמה של עובדים העוסקים בפעילות, קוד התנהגות, דרישות תיעוד, מתן מידע ללקוח וקבלת מידע מהלקוח, גילוי נאות בדבר ניגודי עניינים ויישום בקורות על הפעילות. ההוראה תכנס לתוקף תוך 18 חודשים ממועד פרסומה ועם כניסתה לתוקף יבוטלו הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 461 (בנוסחו הקודם) בנושא עיסוקו של תאגיד בנקאי בניירות ערך על חשבון לקוחותיו, וכן הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 419 בנושא שמירת מסמכים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 460 - הצגת נתוני פעילות בפקדון ניירות ערך

ההוראה, אשר פורסמה ביום 23 בדצמבר 2021, ועודכנה ביום 13 ביוני 2022, קובעת פורמט אחיד להצגת מידע ונתונים ללקוח אודות פקדון ניירות הערך שלו בתאגיד הבנקאי, במטרה לשפר את יכולתו של הלקוח לקבל החלטה מושכלת באשר לאפיק ההשקעה המיטבי עבורו ביחס לחלופות השקעה אחרות. ההוראה כוללת, בין היתר, פירוט של סוגי המידע והנתונים שעל התאגיד הבנקאי להציג ללקוח, לרבות שיעור התשואה, וככל שמדובר בלקוח המקבל שירותי ייעוץ השקעות, נדרש להציג, בין היתר, גם את מידת החשיפה של פקדון ניירות הערך שלו, וכן קובעת ההוראה את המועדים והפורמט בהם יוצג המידע. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2023.

הגברת התחרות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 473 - הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה

ההוראה פורסמה ביום 29 ביוני 2023, בהמשך לסעיף 17 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ("הסעיף") הקובע, כי בעת פנייה של לקוח לתאגיד בנקאי בבקשה להתקשר עמו בחוזה כרטיס אשראי, או בעת פנייה של תאגיד בנקאי ללקוח בהצעה להתקשרות כאמור, על התאגיד הבנקאי להפיץ את כרטיסי האשראי של המנפיקים הקשורים עמו בהסכם הפצה, כהגדרתו בסעיף. הסעיף גם קובע כי תאגיד בנקאי לא יסרב סירוב בלתי סביר להתקשר עם מנפיק בהסכם הפצה, וכי המפקח על הבנקים ייתן הוראות לעניין יישום הסעיף. הוראת המפקח כעת קובעת הוראות לעניין תהליכי הפצת כרטיסי אשראי לפי הסעיף, לרבות תנאי הסכם הפצה, אופן ההפצה, הפרטים שהתאגיד הבנקאי מחויב להציג ללקוח, ותנאים שייחשבו סירוב בלתי סביר להתקשרות בהסכם הפצה.

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, התשפ"ג-2023

החוק פורסם ביום 6 ביוני 2023, במטרה להסדיר את העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, ולאפשר לגורמים חוץ בנקאיים להיכנס לתחום ולהתפתח בו. בהתאם לחוק, העיסוק ב"שירותי תשלום", יחייב קבלת רישיון "חברת תשלומים" מרשות ניירות ערך, למעט גופים פטורים, ובהם הבנקים.

"שירותי תשלום" כוללים סליקה של פעולת תשלום, הנפקה של אמצעי תשלום, ניהול חשבון תשלום ושירות ייזום מתקדם (בייזום מתקדם הלקוח מאשר לייזום להעביר בשמו הוראות תשלום, מבלי שהלקוח ידרש לאשרן מול מנהל חשבון התשלום שלו). ייזום בסיסי אינו נחשב שירות תשלום, והעיסוק בו יחייב רישיון אחר, שדרישותיו מקלות יותר (בייזום בסיסי היוזם מזין את פרטי ההוראה, והלקוח נדרש לאשרה מול מנהל חשבון התשלום) חברות כרטיסי האשראי הקיימות נדרשות לרישיון מסוג "נותן שירותי תשלום בעל חשיבות יציבותית", והרישוי והפיקוח ביחס אליהן יתבצע, ככלל, על ידי בנק ישראל.

החוק מבסס גם "חובת קישוריות" - "נותן שירות להעברת כספים בין יחידים" (נכון להיום, רק אפליקציות תשלום עונות להגדרה שבחוק), בעל "היקף פעילות רחב" (חלקו בקבלת/העברת הכספים בדרך זו הוא מעל 20%), חויב לאפשר ללקוחותיו שהם יחידים, לקבל ולהעביר כספים מ/אל אפליקציית תשלום אחרת, על סמך פרט מזהה. בנוסף, מנהל חשבון תשלום למוטב, חויב לאפשר ללקוח לקבל כספים מממשל שהוא לקוח של בנק אחר/אפליקציית תשלום, על סמך פרט מזהה (למעט אם מנהל חשבון התשלום הוא בעל היקף פעילות קטן). לעניין בנק או תאגיד עזר - בעל שווי נכסים שאינו עולה על 5% משווי נכסי הבנקים בישראל).

החוק כולל הוראות רבות נוספות, ביניהן, איסור על גביית תמורה בידי מנהל חשבון התשלום, בעד מתן הגישה לייזום תשלום, ניהול מרשם של נותני שירותי תשלום על ידי הרשות, והגדרת חובותיה של חברת תשלומים בשלל נושאים: אבטחת מידע וניהול סיכונים, ניהול כספי הלקוחות, איסור על שימוש בכספים לצורך מתן אשראי, והגבלות על עיסוקים נוספים. לפי החוק, חברות תשלומים יוכלו להשתתף במערכות התשלומים המבוקרות שאינן מיועדות ויורשו לשלם רבית על יתרות זכות, בתנאים שנקבעו. בחוק נקבעו סנקציות, לרבות פליליות, בגין הפרתו.

חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021

החוק, אשר פורסם ביום 18 בנובמבר 2021, יוצר הסדרה מקיפה ואחידה של פעילות שירות מידע פיננסי. בהתאם לחוק, מתן השירות יהיה טעון רישיון או אישור מאת המאסדר הרלוונטי של נותן השירות (המפקח על הבנקים, לעניין בנק, סולק ותאגיד עזר). עוד נקבע, כי לא יתאפשר לנותן שירות לעסוק בשירותי השוואת עלויות או תיווך, כהגדרתם בחוק, ביחס למוצרים ושירותים פיננסיים אותם הוא (או צדדים קשורים אליו) מספק ללקוחותיו. החוק כולל הוראות ביחס לפעילותם וחובותיהם של הגופים נותני שירותי המידע הפיננסי ושל "מקורות המידע" (הכוללים, בהתאם לחוק, בנקים, סולקים, תאגידי עזר, גוף מוסדי (קופות גמל וחברות ביטוח), בעל רישיון למתן שירותי פקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי), לרבות בעניין הגנת הפרטיות, השימוש במידע, אבטחתו וקבלת הסכמות לשימוש בו, גביית תמורה, מניעת ניגודי עניינים והוראות צרכניות. החוק קובע מועדי תחולה מדורגים למקורות מידע וסוגי מידע שונים. מועד התחולה המאוחר ביותר שנקבע ביחס לכלל סוגי המידע הנדרשים ממקורות מידע שהם בנקים או תאגידי עזר הינו ה-14 בדצמבר 2023. ביום 12 ביוני 2023 פורסם צו שירות מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא בנק, תאגיד עזר או סולק לגבי סל ניירות ערך וחשבונות של תאגידי גדולים), התשפ"ג-2023, אשר דחה את כניסתו לתוקף של סל ניירות ערך ליום 15 בספטמבר 2023, ואת כניסתה לתוקף של החובה להנגשת מידע לגבי חשבונות של תאגידי גדולים ליום 14 באפריל 2024.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ההוראה פורסמה ביום 24 בפברואר 2020, בהמשך להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ובמטרה לקדם את רפורמת הבנקאות הפתוחה, המאפשרת ללקוחות לתת לצדדים שלישיים גישה למידע הפיננסי שלהם, באופן דיגיטלי ומאובטח.

ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, וכוללת הוראות לגבי יישום בנקאות פתוחה (הן לגבי העברת מידע והן לגבי הוראות תשלום), בעניין: ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח להעברת מידע או למתן הוראת תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לפעול גם כצרכן מידע או כיוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

בעקבות חקיקת חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021 ("החוק"), פרסם בנק ישראל, ביום 23 בפברואר 2022, תיקון להוראה, במטרה להתאימה להוראות החוק, לרבות הרחבת סוגי נותני שירות מידע פיננסי אשר יוכלו לקבל גישה למידע פיננסי של לקוח, בהסכמתו. ביום 15 במאי 2022, פרסם בנק ישראל תיקון נוסף להוראה, הכולל הוראות לעניין תמורה המתקבלת מאחר, בקשר עם מתן שירות מידע פיננסי ללקוח. ההוראות נועדו למנוע חשש לניגוד עניינים, ומחייבות, בין היתר, קביעת נהלים שיבטיחו, כי הסדר התמורה עם הגורם האחר לא ישפיע על טיב השירות הניתן ללקוח. ביום 23 בינואר 2023, פרסם בנק ישראל עדכון להוראה הכולל, בין היתר, תיקונים המאפשרים העברת מידע אודות ניירות ערך בחשבון הלקוח, כחלק מיישום השלב הבא בבנקאות הפתוחה. ביום 6 בדצמבר 2023, פורסמה טיוטה לתיקון ההוראה, הכוללת התאמות בסטנדרט הטכנולוגי לתמיכה במתן גישה למידע פיננסי של תאגידי גדולים וכן התאמות לעניין מתן גישה לשירות ייזום תשלומים.

כל מועדי התחולה שנקבעו בהוראה, נכנסו לתוקף, למעט העברת מידע ביחס לחשבונות תאגידי גדולים - שצפוי להיכנס לתוקף ביום 14 באפריל 2024, בהתאם לצו שירות מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא בנק, תאגיד עזר או סולק לגבי סל ניירות ערך וחשבונות של תאגידי גדולים), התשפ"ג-2023.

הגנת הפרטיות

תקנות הגנת הפרטיות (הוראות לעניין מידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי), התשפ"ג-2023

התקנות, אשר פורסמו ביום 7 במאי 2023, מטילות על בעלי מאגרי המידע בישראל, ביחס למידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי (ולמעט מידע שהועבר במישרין על ידי נושא המידע עצמו), מספר חובות, ובהן החובה לאפשר לנושא המידע לדרוש מחיקת המידע אודותיו שאינו חוקי או שאינו נחוץ עוד למטרה שלשמה נמסר, החובה להפעיל מנגנון שיבטיח שלא מוחזק במאגר מידע שאינו נחוץ, כהגדרתו בתקנות, החובה להפעיל מנגנון שיבטיח כי המידע שמצוי במאגר נכון, שלם, ברור ומעודכן, והחובה ליידע את נושאי המידע, בנסיבות מסוימות, ביחס לקבלת המידע והעברתו. התקנות יחולו גם על מאגרים המכילים הן מידע שהתקבל מהאזור והן מידע שהתקבל מישראל.

התקנות נכנסו לתוקף ביום 7 באוגוסט 2023, לגבי מידע שהתקבל מהאזור לאחר פרסום התקנות, ותיכנסנה לתוקף תוך שנה מפרסומן לגבי מידע מהאזור שהיה קיים במאגר מידע בישראל במועד פרסומן. לגבי מידע שלא התקבל מהאזור, ואשר נשמר במאגר מידע ישראלי שבו קיים גם מידע מהאזור - התחילה תהיה ביום 1 בינואר 2025.

טיוטת הנחיה של הרשות להגנת פרטיות לגבי תפקידו של הדירקטוריון בקיום תקנות אבטחת מידע

בהתאם לטיוטה, אשר פורסמה להערות הציבור ביום 7 בספטמבר 2023, עמדת הרשות היא, כי בחברות שעיבוד מידע אישי מצוי בליבת פעילותן, או שפעילותן יוצרת סיכון מוגבר לפרטיות, ביצוען של דרישות מסוימות, פיקוחיות באופיין, המוטלות בתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 על בעל המאגר או על מחזיק במאגר שהוא תאגיד, צריכות להתבצע בידי דירקטוריון החברה. חובות אלה כוללות את אישור מסמך הגדרות המאגר, אישור העקרונות המרכזיים בנהל אבטחת המידע הארגוני, קיום דיון בתוצאות סקר סיכונים ומבדקי חדירות ואישור הפעולות לתיקון ליקויים, קיום דיונים תקופתיים באירועי אבטחת המידע שהתרחשו בארגון, וקיום דיון בתוצאות הביקורת התקופתית בנוגע לעמידה בתקנות.

הליכים משפטיים

בבאור 25' לדוחות הכספיים מתוארות תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- ביום 31 באוקטובר 2023, עדכנה חברת S&P מעלות את תחזית הדירוג של הבנקים בישראל ובתוכם הבנק, למעט שני הבנקים הגדולים, מיציבה לשלילית, על רקע עלייה בסיכונים הגיאופוליטיים, ובהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל, וכן אישררה את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA. ביום 1 בינואר 2024, אישררה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA\Negative ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA.
- ביום 23 במאי 2023, אישררה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק במס"ח ובמטבע מקומי לטווח ארוך ל-A2, את פקדונות הבנק לזמן קצר ל-Prime-1 ואת תחזית הדירוג ליציב. ביום 24 באוקטובר 2023, הודיעה Moody's על הצבת דירוג האשראי של חמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק ל"בחינה להורדת דירוג", וזאת בהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל. ביום 13 בפברואר 2024, הודיעה Moody's על הפחתת דירוג פקדונות ארוכי הטווח של חמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק, מ-A2 ל-A3 ועל אופק שלילי, וזאת בהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל.
- ביום 6 באוגוסט 2023, אישררה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג il.a2, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג il.P-1, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג il.Aaa, אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג il.Aa3(hyb) אופק יציב.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים - פרטים נוספים

לתיאור של מגזרי הפעילות ראה באור 28 לדוחות הכספיים ופרק מגזרי פעילות בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מבנה התחרות במגזרי הפעילות ושינויים החלים בהם

מגזר העסקים הגדולים

- מרבית הלקוחות העסקיים בישראל מנהלים חשבונות במספר בנקים ולעיתים קרובות, בכל הבנקים הגדולים הפועלים בישראל, וכן בבנקים זרים.
- רמת התחרות במערכת הבנקאית על לקוחות איכותיים במגזר העסקים הגדולים הינה גבוהה מאוד. התחרות מתבטאת ברמת השירות ובמהירות התגובה, ברמת המחירים והעמלות ובתנאים להעמדת מימון. קבוצת הבנק מתמודדת מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הנוספות בישראל, מול בנקים זרים בעלי נציגויות בישראל ומול גורמים חוץ בנקאיים כגון חברות הביטוח. התחרות הינה על היכולת להגיב במהירות וביעילות לצרכים המשתנים של כל לקוח, באיכות השירותים וכח האדם המקצועי ובפיתוח מוצרים בנקאיים מתוחכמים וחדשניים.
- כמו כן, התרחבות השוק החוץ בנקאי בישראל כתחליף לאשראי בנקאי כמפורט לעיל, לרבות אשראי שמעניקים גופים מוסדיים וחברות ביטוח, ותהליכי הגלובליזציה והליברליזציה, אפשרו ללקוחות מגזר העסקים הגדולים נגישות לגיוסי הון בשוקי ההון בארץ ובחו"ל וזמינות לקבלת אשראי ושירותים בנקאיים מבנקים וגופים פיננסיים בארץ ובחו"ל.

מגזר הבנקאות הפרטית

- הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית המתאפיין ברמת תחרות גבוהה, הינה נדבך מרכזי באסטרטגיה של הקבוצה. הקבוצה מתחרה במגזר זה מול כל הבנקים הישראליים וכן מול נציגויות של בנקים ובתי השקעות זרים בישראל, גופים מוסדיים, ברוקרים פרטיים וזרים.
- על רקע זה, ולנוכח רמת סיכון האשראי הנמוכה יחסית הגלומה בפעילות במגזר הבנקאות הפרטית, התחרות על לקוחות אלו חריפה ודינאמית מאוד. תחרות זו באה לידי ביטוי בהקצאת משאבים ניכרת להעלאת רמת השירות והייעוץ ללקוחות הבנקאות הפרטית, בהכשרה מקצועית לעובדים, בהרחבה מתמדת של סל המוצרים, בשדרוג של המערכות הטכנולוגיות תומכות ההחלטה, בהטבות בתנאי ניהול חשבון, בשחיקה ברמות המחירים והעמלות, במבצעי פרסום רבים ודגש על שירות אישי ויצירת מעטפת שירות מותאמת ללקוח.
- כמו כן, תוכנית הנאמנות Beyond מייצרת ערך משמעותי נוסף ומענה לתחרות, לקוחות Beyond במיקוד הבנקאות הפרטית, צוברים נקודות למימוש בעולם של הטבות, בתחומי הנופש והפנאי בארץ ובחו"ל.
- הבנק מתחרה על הפלח העליון של מגזר הבנקאות הפרטית באמצעות מרכזי הפלטינום של סניפי יובנק, אשר מעניקים ללקוחות שירות ייחודי המותאם לאופי פעילותם ולצרכיהם.
- מרכזי הפלטינום מתאפיינים בכח אדם איכותי ביותר ועובדים במודל עבודה שונה מהמקובל בבנקאות במודל הייעוץ הרגיל. פלח לקוחות זה, מחוזר על ידי כל הבנקים בארץ וכן על ידי בנקים זרים וה-FAMILY OFFICES הפועלים בארץ.
- על מנת להתמודד בהצלחה עם פלח הלקוחות האמור, אימץ הבנק עקרונות משיטת ה-FAMILY OFFICE ומציע מגוון רחב ביותר של פתרונות השקעה המתאימים למאפייני פעילות הלקוחות האמורים, באופן הכולל הסתכלות הוליסטית על כלל נכסי הלקוח ושילוב תחום החיסכון לטווח ארוך והחיסכון הפנסיוני בתכנון הפיננסי.
- הבנק פועל באופן תדיר לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים במטרה לשפר את רמת השירות ולהרחיב את סל המוצרים, כולל שידרוג ופיתוח השירותים הניתנים באינטרנט, באפליקציה ובסלולר, לרבות פיתוח שירותי שוק הון מתקדמים, כדוגמת advise.me - מערכת המאפשרת משלוח המלצות מהייעוץ ישירות לטלפון הנייד של הלקוח וביצוע פעולות הייעוץ שאושרו על ידי הלקוח באמצעות האפליקציה, ובנוסף SmarTrade - שירות המאפשר שדרוג במעקב הלקוח אחר תיק ההשקעות שלו ובביצוע פעולות בניירות ערך באמצעות האפליקציה, על ידי קבלת התראות לטלפון הנייד ויצירת אסטרטגיות לקניית ומכירת ניירות ערך.

מגזר העסקים הבינוניים

- התחרות על לקוחות מגזר העסקים הבינוניים במערכת הבנקאית הולכת וגוברת. התחרות מתבטאת ברמת השירות ובמהירות התגובה, ברמת המחירים והעמלות ובתנאים להעמדת מימון. קבוצת הבנק מתמודדת בעיקר מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הנוספות בישראל ומול בנקים זרים בעלי נציגויות בישראל. הבנקים מתחרים ביניהם ביכולת להגיב במהירות וביעילות לצרכים המשתנים של כל לקוח, באיכות השירותים וכח האדם המקצועי ובפיתוח מוצרים בנקאיים מתוחכמים וחדשניים. בנוסף לכך, קיימת תחרות מצד גופים חוץ בנקאיים, כגון חברות הביטוח, חברות למימון והאפשרות לגיוסי הון בשווקים בארץ ובחו"ל.
- מרבית הלקוחות במגזר העסקים הבינוניים בישראל מנהלים חשבונות במספר בנקים, מה שמגביר את התחרותיות על לקוחות אלה. גם דרישות הון רגולטוריות, המגבילות את הבנקים בפעילותם מול לקוחות עסקיים גדולים והחמרתן בשנים האחרונות, מובילות את המערכת הבנקאית להתמקד בלקוחות אלו, בעיקר בתחום ה-Middle Market.

- הבנק מנצל יתרון תחרותי שקיים במסגרת פעילות הקבוצה ומציע ללקוחות להנות משירותי הפקטורינג. כמו כן, הבנק מציע מימון במסגרת הקרן לעסקים קטנים ובינוניים.
- גם בפעילות הפאסיבה קיימת תחרות על לקוחות מגזר ה-Middle Market, הן מול בנקים והן מול גופים חוץ-בנקאיים המתמחים בשוקי ההון והכספים (לרבות חברות הביטוח, בתי ההשקעות וכו').

מגזר משקי הבית

- רמת התחרות על מגזר משקי הבית, נמצאת במגמת עלייה מתמדת בשנים האחרונות - הן במערכת הבנקאית והן מול גופים חוץ בנקאיים. כחלק מההתמודדות על נתח השוק, מתבצעים בקבוצה שינויים נדרשים, לרבות התאמת ההיערכות בתחומים הבאים:
- שימת דגש על פיתוח השירותים הישירים של הקבוצה; הבינלאומי און ליין, אפליקציות מתקדמות בסלולר, מכשירים לשירות עצמי ועוד.
- פעילות שיווקית רחבה, המושתתת על מערכות מיכוניות תומכות.
- התאמות במערך הסינוף בהתאם להתפתחויות באוכלוסיות היעד של הקבוצה ועל פי אזורי פוטנציאל.
- בספטמבר 2023, הוקם הסניף הדיגיטלי המאפשר ללקוחותיו לקבל שירותים בנקאיים מרחוק, הן בדיגיטל והן מול צוות בנקאים קבוע, שנותן מענה בשעות מורחבות ועם שירות שליחים עד הבית.
- חיזוק הקשר האישי ומערכת היחסים עם הלקוח.
- במקביל, ממשיכה הקבוצה להתמקד באוכלוסיות מטרה ספציפיות בקרב מגזר משקי הבית, כמו עובדי מערכת הבטחון וגמלאיה, אוכלוסיית המורים, אוכלוסיית עובדי הייטק, בעלי מקצועות חופשיים, עובדי חברות גדולות, מגזר הלקוחות החרדי ועוד. מיזוג פעילות אוצר החייל אל תוך הבנק, החל משנת 2019, תורם רבות לשיפור והרחבת השירות הניתן לעובדי מערכת הביטחון וגמלאיה. יצוין, כי הבנק זכה שוב במכרז משרד הביטחון למתן הלוואות ושירותים בנקאיים לזכאי מערכת הביטחון, החל מיום 1 בדצמבר 2023.
- שיפור מעמדה של הקבוצה במגזר משקי הבית ימשיך להוות נדבך מרכזי באסטרטגיה העסקית של הקבוצה. אסטרטגיה זו נועדה לבזר את תמהיל ההכנסות של הקבוצה, כמו גם ליצור מאגר לקוחות, ממנו תצמח עתודת לקוחות הבנקאות הפרטית בעתיד. הבנק שואף לשימור והגדלת פעילות הקבוצה בקרב לקוחות קיימים, לרבות לקוחות דואליים, שחלק מפעילותם הפיננסית מתנהלת בבנקים אחרים. כמו כן, ממשיכה הקבוצה בגיוס של לקוחות חדשים מקרב אוכלוסיות המטרה של הקבוצה ובצעדים ליעול ושיפור התשתיות הקמעונאיות.
- התהליכים הבאים מתבצעים ו/או מתוכננים להתבצע במהלך העסקים לשם מימוש אסטרטגיה זו:
- חיזוק התפיסה ממוקדת הלקוח, תוך התאמת הצעות הערך, המוצרים, רמת השירות וערוצי ההפצה להעדפות ולצרכים הפיננסיים של כל לקוח.
- ניהול מושכל של הרשת הקמעונאית בתפיסה רב-ערוצית, המתבססת הן על מערך סניפי בפרסה הולמת והן על הרחבה מתמדת של שירותי הבנקאות הישירה, לרבות מכשירים אוטומטיים מתקדמים, אתר האינטרנט והאפליקציות הסלולריות שנמצאות בתהליך מתמיד של הרחבת השירותים הבנקאיים הכלולים בהן כדוגמת פיבי - הבנקאית הווירטואלית, זיהוי ביומטרי, הרחבת שירות נתונים בקליק המאפשר ללקוח קבלת מידע ללא צורך בתהליך הזדהות, משלוח הודעות אישיות ללקוחות, התכתבות עם בנקאי בדואר אלקטרוני/מסרונים באתר או באפליקציה, וכיוצ"ב.
- ייזום שיטתי מבוסס מאגרי נתונים כלפי לקוחות בכל תחומי הפעילות, לרבות שירותי ניהול חשבון, פעילות השקעות וייעוץ, אשראי צרכני ומשכנתאות.
- שימור המובילות והיתרון התחרותי בתחום החיסכון וההשקעות.
- הבנק מספק שירותי ייעוץ פנסיוני ותכנון חיים עכשווי ומתמשך המותאמים לצרכי הלקוח. ללקוחות הבנק אשר חתומים על הסכם ייעוץ פנסיוני, ישנה תמיכה דיגיטלית באמצעות מערכות פיבי life plan-I 360 WISE.
- פיתוח פעילות המשכנתאות כמוצר קמעונאי משלים.
- המשך מתן ערך והטבות באמצעות תוכנית הנאמנות Beyond.

מגזר העסקים הקטנים והזעירים

- התחרות על מגזר העסקים הקטנים והזעירים נמצאת במגמת התחזקות בשנים האחרונות.
- הקבוצה מתחרה במגזר העסקים הקטנים והזעירים מול כל הבנקים בישראל, ובעיקר מול ארבעת הבנקים הגדולים. כמו כן, קיימת תחרות מצד גופים פיננסיים שונים המעניקים אשראי חוץ בנקאי, ובהם חברות כרטיסי האשראי, חברות ליסינג וחברות ביטוח. הבנק מעמיד לרשות העסקים הקטנים מגוון פתרונות מימוניים, ביניהם הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה, באמצעות מערך הסניפים ובאמצעים דיגיטליים, תוך מתן דגש להתאמת פתרונות פרטניים, בהתאם לצרכי הלקוח ופרופיל הפעילות שלו והכל תוך הקפדה על רמת שירות גבוהה וזמני מענה מהירים.

שיפורים טכנולוגיים וחדשנות

מערך טכנולוגיות המידע של הבנק מתפעל ומתחזק את התוכנה והחומרה של מערכות הליבה והדיגיטל של השרתים המרכזיים והמבזרים ושל תחנות הקצה, את רשת התקשורת והטלפוניה וכן את כל הציוד הייעודי והנלווה הקשור לטכנולוגיית המידע בסניפים וביחידות המטה של קבוצת הבנק.

במסגרת אסטרטגיית המחשוב של קבוצת הבנק ובמטרה לתת מענה טכנולוגי למגמות המתפתחות בעולם הבנקאות המודרני, ננקטו בשנת 2023 מספר מהלכים, ביניהם הטמעת טכנולוגיות מתקדמות וחדשניות, מקסום הטרנספורמציה הדיגיטלית, פיתוח יכולות לעבד ולנתח מאגרי מידע לאיתור הזדמנויות והצעות ערך מותאמות לקוח, וזאת על מנת להעצים את חוויית הלקוח, תוך חתירה למצוינות תפעולית, שמירה על עדכניות טכנולוגית ושיפור מתמיד באבטחת מידע וסייבר.

הנושאים העיקריים בתחום התשתית הטכנולוגית שפותחו בשנת 2023

ארכיטקטורה

הבנק גיבש ארכיטקטורה עדכנית מודרנית, רב שכבתית, אשר תהווה תשתית מתקדמת וגמישה והמאפשרת פיתוח יישומים מהיר, איכותי ויציב, תוך שימת דגש על הנושאים הבאים:

- הוגדרה והוטמעה מתודולוגיית Design Authority, תוך קביעת סטנדרטים לבחינת יישומים ולשימוש בתבניות עבודה לפיתוח.
- הוגדרה אסטרטגיה ומדיניות ארגונית ליישומי ענן.
- הוגדרו תשתיות ומתודולוגיות חדשות לתמיכה בפיתוח יישומים (קטלוג שירותים מרכזי, בניית יישומים מונחי אירועים).

דאטה

הבנק ממשיך להוביל שימוש מתקדם בדאטה לטובת פרסונליזציה מול הלקוח ושיפור חוויית לקוח. תחום הדאטה, כחלק ממערך בנקאות מתקדמת, מוביל יישומי דאטה מתקדמים בכללם:

- יישומי למידת מכונה (Machine Learning), מודולים לניתוח שפה (NLP) ובחינת יכולות ראשוניות של Generative AI.
- הנגשת דאטה באופן רחבי בארגון ושימוש בכלים מתקדמים בשימוש עצמי.
- ניהול קהילת דאטה ארגונית לטובת חיזוק הארגון כארגון מונחה נתונים.

כל זאת מתוך הבנה אסטרטגית כי שימוש מתקדם בדאטה יביא ערך גבוה ללקוחות. במהלך שנת 2023, הושקה לראשונה גם תשתית חדשנית לניהול נתונים - Snowflake. תשתית זו מאפשרת הנגשה מהירה ואפקטיבית של נתונים מעולם השירותים הדיגיטליים, לטובת הצעות ערך מתקדמות ומבוססות נתונים ללקוח ב-Time To Market מהיר.

דיגיטל וחדשנות

הבנק ממשיך להרחיב את היכולות והצעות הערך הדיגיטליות, ובכלל זה:

- מידע תומך החלטה ללקוחות שוק ההון - דוחות מבוססי AI של חב' "BRIDGEWISE" לניתוח ודירוג מניות.
- פתיחת סניף ME - סניף דיגיטלי ראשון ללא קבלת קהל.
- הרחבת סוגי החשבון לפתיחה מקוונת בדיגיטל - חשבונות מנוהלים (על ידי מנהלי תיקים), חיווי אשראי בפתיחת חשבון.
- הרחבת אמצעי הזדהות במענה קולי - הזדהות בסיסמה חד פעמית.
- כרטיס אשראי דיגיטלי - הזמנת כרטיס אשראי דיגיטלי המאפשר שימוש מידי.
- אזור אישי במשכנתאות - אזור אישי שבו ניתן לראות את סטטוס הבקשות ואישורים במשכנתאות.
- מולטיבנק - מערכת המשולבת בדיגיטל של הבנק והמאפשרת ללקוח לצפות בחשבונותיו בכלל המערכת הבנקאית, התווספה האפשרות גם לאגריציית מידע בנושא כרטיסי חיוב בנקאיים וחוז' בנקאיים.

שיפור השירות ללקוח

הבנק שם דגש על שיפור השירות וערוצי התקשורת עם הלקוח, ובכלל זה:

- הרחבת השירותים במענה קולי ממוחשב - העברות למוטבים אקראיים.
- חבילת הטבות ללקוחות - הטבות ללקוחות פרטיים במשכנתאות, רבית זכות ומשיכת יתר.
- ניהול תורים בסניפים - ניהול תורים ממוחשב לשיפור השירות וויסות עומסים.
- הרחבת השירותים בהתכתבות עם בנקאי - חתימה דיגיטלית על מסמכים.
- העברות מט"ח - הרחבת סוגי ההעברות: הוניות ולקוחות שוק ההון.
- בנק ללא נייר - אישור פעולות דיגיטלי באמצעות הטלפון הנייד.

אוטומציה ושיפור תהליכים עסקיים

- שיפור השירות והתייעלות על ידי המשך יישום אוטומציית רובוטים (RPA) ושיפור תהליכים עסקיים ותפעוליים, כגון:
 - עיקולים - ריכוז נתונים לדוח המציג תמונת מצב ביום המימוש, למקבל ההחלטות.
 - הרחבת אחזור מסמכים לבקשת לקוחות.
 - אוטומציה בביצוע בקורות ציות.

פיתוח עיסקי

- מתן שירותי מסחר וסליקת תיקי ניירות ערך לחבר בורסה שאינו בנק.
- השתתפות בהנפקות, קרנות גידור בנאמנות, מסחר After Hours.
- הטבות בפקדונות - מודלים עסקיים למתן וניהול הטבות באופן אוטומטי.

אבטחת מידע

- ארכיטקטורת סייבר:
- שיפורים והוספת יכולות טכנולוגיות חדשניות, בהתאם לניהול הסיכונים של הבנק.
- אגף אבטחת מידע והגנת הסייבר הפעיל את תכנית האקסלרטור בתחום הסייבר ומיישם מסלול חדשנות לחברות הזנק, להאצת מוצרי טכנולוגיה מתקדמים בתחום הסייבר.

שדרוג תשתיות

- הרחבת תשתיות מסחר - הרחבת תשתית לדיווח מסגרות עבור פעילות הלקוחות המשמעותיים במערכות המסחר האוטונומיות.
- ATM - התקנת עמדות משולבות לפעילות מזומנים והפקדות שיקים במכשיר אחד.
- מערכת סניפית חדשה - שדרוג טכנולוגי ומודרניזציה של תשתיות המערכת ועיצוב חדשני.
- הרחבת יכולת הניטור האפליקטיבית לזיהוי צווארי בקבוק במערכות השונות, על מנת לשפר את זמני התגובה ללקוחות.
- העלאת יתירות הקישור בין אתרי המחשוב המרכזיים.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים המיוחסים לפעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
ב-%			ב-%			ב-%			
נכסים נושאי רבית									
אשראי לציבור(2)(5)									
- בישראל									
סך הכל									
אשראי לממשלה									
- בישראל									
סך הכל									
פקדונות בבנקים									
- בישראל									
סך הכל									
פקדונות בבנק ישראל									
- בישראל									
סך הכל									
ניירות ערך שנשאלו									
- בישראל									
סך הכל									
אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה(3)									
- בישראל									
סך הכל									
אגרות חוב למסחר									
- בישראל									
סך הכל									
סך כל הנכסים נושאי רבית									
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית									
נכסים אחרים שאינם נושאים רבית(4)									
סך כל הנכסים									
172,294			187,293			205,707			
17,730			20,949			21,812			
2,694			2,972			3,198			
151,870			163,372			180,697			
3,150			5,161			9,850			
1			2			18			
93			208			756			
93			208			756			
0.66			1.43			3.73			
0.66			1.43			3.73			
0.33			1.27			4.55			
0.33			1.27			4.55			
2.07			3.16			5.45			
1			2			18			
1			2			18			
13			30			16			
13			30			16			
1.89			3.58			1.80			
1.89			3.58			1.80			
2,995			4,350			6,722			
2,995			4,350			6,722			
3.42			4.30			6.27			
3.42			4.30			6.27			
87,465			101,099			107,154			
87,465			101,099			107,154			
87,465			101,099			107,154			

הערות לטבלה ראה עמוד 277.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון המיוחסים לפעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	
ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		
התחייבויות נושאות רבית									
פקדונות הציבור									
- בישראל									
לפי דרישה									
לזמן קצוב									
סך הכל									
פקדונות הממשלה									
- בישראל									
סך הכל									
פקדונות מבנקים									
- בישראל									
סך הכל									
פקדונות מבנק ישראל									
- בישראל									
סך הכל									
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים									
- בישראל									
סך הכל									
התחייבויות אחרות									
- בישראל									
סך הכל									
סך כל ההתחייבויות נושאות רבית									
פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית									
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית									
התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁶⁾									
סך כל ההתחייבויות									
סך כל האמצעים ההוניים									
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים									
פער הרבית									
תשואה נטו על נכסים נושאים רבית ⁽⁷⁾									
- בישראל									
סך הכל									

הערות לטבלה ראה עמוד 277.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
יתרה ממוצעת (⁽¹⁾)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ב-%	יתרה ממוצעת (⁽¹⁾)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ב-%	יתרה ממוצעת (⁽¹⁾)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ב-%	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
129,187	2,431	1.88	137,517	3,941	2.87	147,252	8,131	5.52	מטבע ישראלי לא צמוד
68,533	(106)	(0.15)	77,238	(665)	(0.86)	101,126	(3,527)	(3.49)	סך נכסים נושאי רבית
		1.73			2.01			2.03	סך התחייבויות נושאות רבית
									פער הרבית
11,199	595	5.31	12,587	940	7.47	15,403	830	5.39	מטבע ישראלי צמוד למדד
7,476	(238)	(3.18)	8,170	(467)	(5.72)	8,603	(351)	(4.08)	סך נכסים נושאי רבית
		2.13			1.75			1.31	סך התחייבויות נושאות רבית
									פער הרבית
11,484	124	1.08	13,268	280	2.11	18,042	889	4.93	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
8,535	(12)	(0.14)	11,966	(226)	(1.89)	20,682	(1,006)	(4.86)	סך נכסים נושאי רבית
		0.94			0.22			0.07	סך התחייבויות נושאות רבית
									פער הרבית
151,870	3,150	2.07	163,372	5,161	3.16	180,697	9,850	5.45	סך פעילות בישראל
84,544	(356)	(0.42)	97,374	(1,358)	(1.40)	130,411	(4,884)	(3.74)	סך נכסים נושאי רבית
		1.65			1.76			1.71	סך התחייבויות נושאות רבית
									פער הרבית

הערות לטבלה ראה עמוד 277.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 בהשוואה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
גידול (קטון) בגלל שינוי			גידול (קטון) בגלל שינוי		
שינויים נטו	מחיר	כמות	שינויים נטו	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
נכסים נושאי רבית					
אשראי לציבור					
- בישראל					
1,355	768	587	2,372	1,992	380
1,355	768	587	2,372	1,992	380
סך הכל					
נכסים נושאי רבית אחרים					
- בישראל					
656	684	(28)	2,317	1,838	479
656	684	(28)	2,317	1,838	479
סך הכל					
2,011	1,452	559	4,689	3,830	859
סך כל הכנסות הרבית					
התחייבויות נושאות רבית					
פקדונות הציבור					
- בישראל					
196	195	1	378	651	(273)
679	501	178	3,142	1,430	1,712
875	696	179	3,520	2,081	1,439
סך הכל					
התחייבויות נושאות רבית אחרות					
- בישראל					
127	92	35	6	3	3
127	92	35	6	3	3
סך הכל					
1,002	788	214	3,526	2,084	1,442
1,009	664	345	1,163	1,746	(583)
סך כל הוצאות הרבית					
סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית					

- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות רבית.
- מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בסך של 304 מיליון ש"ח (לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 נוספה יתרה בסך של 192 מיליון ש"ח ולשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 נוכתה יתרה בסך של 79 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך של 183 מיליון ש"ח, 200 מיליון ש"ח ו-212 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית בשנים שנתיימו ביום 31 בדצמבר 2023, 31 בדצמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2021, בהתאמה.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר					
2023	2022	2021	2020	2019	
9,850	5,161	3,150	2,878	3,085	הכנסות רבית
4,884	1,358	356	241	483	הוצאות רבית
4,966	3,803	2,794	2,637	2,602	הכנסות רבית, נטו
502	123	(216)	464	138	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
4,464	3,680	3,010	2,173	2,464	הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
142	113	303	148	225	הכנסות שאינן מרבית
1,502	1,489	1,444	1,371	1,286	הכנסות מימון שאינן מרבית
8	9	9	4	9	עמלות
1,652	1,611	1,756	1,523	1,520	הכנסות אחרות
1,746	1,680	1,601	1,532	1,601	סך הכל הכנסות שאינן מרבית
341	332	340	344	353	הוצאות תפעוליות ואחרות
122	113	105	96	92	משכורות והוצאות נלוות
668	630	606	597	608	אחזקה ופחת בנינים וציוד
2,877	2,755	2,652	2,569	2,654	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
3,239	2,536	2,114	1,127	1,330	הוצאות אחרות
1,090	884	728	368	478	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,149	1,652	1,386	759	852	רווח לפני מסים
113	74	69	29	51	הפרשה למסים על הרווח
2,262	1,726	1,455	788	903	רווח לאחר מסים
(90)	(59)	(50)	(38)	(38)	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
2,172	1,667	1,405	750	865	רווח נקי:
					לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
					המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
					המיוחס לבעלי מניות הבנק
בשקלים חדשים					רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
21.65	16.62	14.00	7.48	8.62	רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2022-2023 - מידע רב רבעוני (במיליוני ש"ח)

2022				2023				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
871	1,104	1,382	1,804	2,176	2,523	2,590	2,561	הכנסות רבית
127	245	372	614	901	1,205	1,363	1,415	הוצאות רבית
744	859	1,010	1,190	1,275	1,318	1,227	1,146	הכנסות רבית, נטו
-	31	43	49	72	99	165	166	הוצאות בגין הפסדי אשראי
744	828	967	1,141	1,203	1,219	1,062	980	הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מרבית								
34	(22)	48	53	36	43	(1)	64	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית
384	371	370	364	388	368	375	371	עמלות
8	-	1	-	1	6	-	1	הכנסות אחרות
426	349	419	417	425	417	374	436	סך הכל הכנסות שאינן מרבית
הוצאות תפעוליות ואחרות								
414	401	416	449	449	466	438	393	משכורות והוצאות נלוות
81	82	86	83	84	83	89	85	אחזקה ופחת בנינים וציוד
27	28	29	29	30	30	31	31	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
162	151	151	166	161	161	175	171	הוצאות אחרות
684	662	682	727	724	740	733	680	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
486	515	704	831	904	896	703	736	רווח לפני מסים
169	179	249	287	315	307	247	221	הפרשה למסים על הרווח
317	336	455	544	589	589	456	515	רווח לאחר מסים
17	20	27	10	65	19	21	8	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
334	356	482	554	654	608	477	523	לפני יחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(12)	(14)	(15)	(18)	(23)	(21)	(22)	(24)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
322	342	467	536	631	587	455	499	המיוחס לבעלי מניות הבנק
בשקלים חדשים				בשקלים חדשים				רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
3.21	3.41	4.65	5.35	6.29	5.85	4.53	4.98	רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי (במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר					
2019	2020	2021	2022	2023	
37,530	57,802	57,370	57,130	68,866	נכסים
10,995	13,105	15,091	16,010	26,985	מזומנים ופקדונות בבנקים
9	11	845	12	57	ניירות ערך
88,829	92,247	102,240	117,156	119,240	ניירות ערך שנשאלו
(930)	(1,277)	(1,076)	(1,195)	(1,618)	אשראי לציבור
87,899	90,970	101,164	115,961	117,622	הפרשה להפסדי אשראי
1,039	656	811	866	1,055	אשראי לציבור, נטו
605	636	713	687	786	אשראי לממשלה
996	965	931	902	877	השקעה בחברה כלולה
248	272	300	317	328	בנינים וציוד
1,091	1,897	1,709	2,825	3,651	נכסים בלתי מוחשיים
698	1,464	1,536	1,245	1,366	נכסים בגין מכשירים נגזרים
141,110	167,778	180,470	195,955	221,593	נכסים אחרים
					סך כל הנכסים
120,052	141,677	153,447	168,269	191,125	התחייבויות והון
1,137	2,992	5,144	4,821	4,314	פקדונות הציבור
353	459	960	237	750	פקדונות מבנקים
3,674	4,394	3,356	4,749	4,767	פקדונות הממשלה
1,247	2,314	2,038	2,322	3,784	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,723	6,407	5,088	4,522	4,207	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
132,186	158,243	170,033	184,920	208,947	התחייבויות אחרות
8,568	9,141	10,003	10,559	12,071	סך כל ההתחייבויות
356	394	434	476	575	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
8,924	9,535	10,437	11,035	12,646	זכויות שאינן מקנות שליטה
141,110	167,778	180,470	195,955	221,593	סך כל ההון
					סך כל ההתחייבויות והון

נספח 5 -
מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2022-2023 - מידע רב רבעוני
(במיליוני ש"ח)

2022				2023				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
								נכסים
53,979	56,305	56,012	57,130	57,763	58,553	61,659	68,866	מזומנים ופקדונות בבנקים
14,850	15,349	15,331	16,010	19,756	22,963	22,043	26,985	ניירות ערך
322	289	630	12	45	104	155	57	ניירות ערך שנשאלו
107,342	113,932	115,708	117,156	119,769	120,028	120,073	119,240	אשראי לציבור
(1,088)	(1,121)	(1,169)	(1,195)	(1,267)	(1,342)	(1,496)	(1,618)	הפרשה להפסדי אשראי
106,254	112,811	114,539	115,961	118,502	118,686	118,577	117,622	אשראי לציבור, נטו
843	939	862	866	935	961	1,015	1,055	אשראי לממשלה
740	669	679	687	730	751	776	786	השקעה בחברה כלולה
912	904	894	902	899	880	871	877	בנינים וציוד
297	300	297	317	307	309	305	328	נכסים בלתי מוחשיים
2,332	2,880	3,800	2,825	4,047	3,588	3,940	3,651	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,484	1,580	1,943	1,245	1,328	1,335	1,332	1,366	נכסים אחרים
182,013	192,026	194,987	195,955	204,312	208,130	210,673	221,593	סך כל הנכסים
								התחייבויות והון
154,038	164,539	164,902	168,269	173,390	179,013	181,274	191,125	פקדונות הציבור
6,504	5,429	4,998	4,821	5,481	4,145	3,824	4,314	פקדונות מבנקים
476	570	891	237	828	608	665	750	פקדונות הממשלה
3,675	4,187	5,030	4,749	4,770	4,713	4,751	4,767	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,360	2,412	3,303	2,322	3,572	3,184	3,496	3,784	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,672	4,469	5,166	4,522	4,882	4,650	4,532	4,207	התחייבויות אחרות
171,725	181,606	184,290	184,920	192,923	196,313	198,542	208,947	סך כל ההתחייבויות
9,851	9,973	10,237	10,559	10,888	11,292	11,583	12,071	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
437	447	460	476	501	525	548	575	זכויות שאינן מקנות שליטה
10,288	10,420	10,697	11,035	11,389	11,817	12,131	12,646	סך כל ההון
182,013	192,026	194,987	195,955	204,312	208,130	210,673	221,593	סך כל ההתחייבויות וההון

מילון מונחים

א	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים. ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפרז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.
	אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
ב	באזל - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going concern capital) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניתין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.
	הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.
	הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).
	הסכמי ISDA ונספחי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתייחוס ולמצעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.
ח	חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).
	חוב בהשגחה מיוחדת - חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של ההנהלה, אשר אם לא יטופלו, תיתכן הרעה לסיכויים לפרעון האשראי, או במעמדו של הבנק כנושה.
	חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג לא צובר, לרבות חוב שאורגן מחדש.
	חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותו, או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.
	חוב לא צובר - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר צפוי כי הבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב.
	חוב נחות - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר מוגן באופן לא מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לחוב נחות קיימת חולשה/חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. חוב נחות מאופיין בכך שקיימת אפשרות ברורה שהתאגיד הבנקאי יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו.
	חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאים החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובות שנבחנו על בסיס פרטני - חובות אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינם נקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ובהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הרבית המקורית של החוב, או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כחוב לא צובר, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

חוזה החלף (SWAP) - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזה אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.

חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית) ב/א (אירופאית) תאריך מסוים.

חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית) ב/א (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מימון יציב נטו (NSFR) - יחס שנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה, הן במאוחד והן בסולו, מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוסס באחוזים.

כ **נושר החזר** - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

ל **לווה** - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מ **משך חיים ממוצע (מח"מ)** - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הרבית של החוב.

נ **נגזר אשראי** - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי Bid ו-Ask, הפרשים בין מחירי retail wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

ס **סיכון אשראי** - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סינדיקציה - עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות, כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

ע	ערביות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים: ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי; ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר; ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק; ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.
פ	פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.
	פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.
ק	קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.
ר	רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.
	רביית בנק ישראל - רביית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים.
	רביית פריים - רביית הנקבעת בכל בנק על בסיס רביית בנק ישראל.
ש	שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.
	שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.
	שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.
	שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.
	שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.
	שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.
ת	תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונם.
	תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.
	תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורביית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רביית שנתית אפקטיבית.
ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.
	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.
	LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
	LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).
	Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.
	VAR - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.

אינדקס

מזומנים ושווי מזומנים	131,99
מחויבות בגין הטבות פרישה	150,114,85
מימון ממונף	57
מינוף	283,162,35
מיסוי	126,117
מסים נדחים	127,117
מסגרות אשראי	212,27
מפקידים גדולים	66
נ נגזרים	283,174,110,85,62
נדילות	163,81,64
ניירות ערך	283,132,109,30
ניתוח תרחישי קיצון	42
נכסי סיכון	159,34
נכסים בלתי מוחשיים	147,114
נכסים אחרים	147
ס סייבר	81,68,12
סיכון אשראי	283,198,137,81,43
סיכון מוניטין	82,77
סיכון נדילות	81,64
סיכון סביבה ואקלים	69,13
סיכון רגולטורי	82,79,11
סיכון רבית	81,59
סיכון שוק	81,58
סיכון תפעולי	81,67
סיכון משפטי	82,70
סיכונים אחרים	81,70,10
ע עמלות	123,122,24
ענפי משק	47,28
עסקאות עם צדדים קשורים	249,228
ערך בסיכון (VAR)	284,58
פ פחת והפחתות	147,145,113
פקדונות הציבור	148,66,31
פנסיה	150
צ צדדים קשורים	228
ר ריכוזיות לווים וקבוצת לווים	284,81,57
ריכוזיות ענפית	81
רווח למניה	284,129,117,95
רכוש קבוע	256,145,112
ש שווי הוגן	284,222,59
שיטת PD/LGD	107,83
שיטת WARM	107,83
שכר רואי החשבון המבקרים	245
ת תגמול	261
תיאבון לסיכון	41
תיק למסחר	283,132
תשואה להון	284,22

א אומדנים חשבונאיים קריטיים	83
אסטרטגיה עסקית	15
אקטואריה	150,114,85
ב באזל	282,158,41,33,10
בטחונות	171,81,55,43
בקורות	92,90,88,87,41
ג גידור	282,176,109
ד דוח על הרווח הכולל	96
דוח על השינויים בהון	98
דוח רואי החשבון המבקרים	92
דוח רווח והפסד	278,95,22,9
דוח תזרים מזומנים	99
דיבידנד ומדיניות חלוקת רווח	156,36
ה הון אנושי	257
הון והלימות הון	156,33
הון מניות	156,98
הון עצמי רובד 1	282,160,33
הון רובד 2	282,160,33
היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG)	17,16
היוון עלויות תוכנה	114,26
הלבנת הון	82,74
הלוואות לדירור	209,183,137,50,47
הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	282,207,105,45
הפרשה למסים על הרווח	126,117,25
הפרשה להפסדי אשראי	137,106,93,83,46,198
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	283,206,106,24
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי	106,24
ח חובות בעייתיים	282,202,137,45,44
חובות לא צוברים	282,202,137,104,45
י יחסי הון	283,159,33
יחס כיסוי נדילות	283,163,64
יחס מימון יציב נטו (NSFR)	283,163,65
יעד הון	158,33
ירידת ערך	113,111
ל לווים גדולים	29
לקוחות עסקיים	271,270,38,37
לקוחות קמעונאיים	271,270,39,37
מ מאזן	280,97,9
מבנה ארגוני	257
מגזרי פעילות	193,179,37
מדד המחירים לצרכן	103,62,23,21,19
מדינות זרות	50
מדיניות חשבונאית	101,83
מדיניות ניהול סיכונים	41,10
מוסדות פיננסיים זרים	132,49

קבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הנהלה מרכזית

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

סניף ראשי תל-אביב

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

סניף ראשי ירושלים

רח' הלל 10, ירושלים 9458110

סניף עסקים ראשי צפון

רח' חלוצי התעשייה 20, חיפה 2629420

106 סניפים ושלוחות ברחבי הארץ

כתובתנו באינטרנט:

www.fibi.co.il

בנק מסד בע"מ

רח' אבא הלל 12, רמת גן 5250606

21 סניפים ושלוחות

www.bankmassad.co.il

הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

הבינלאומי יוניק

ניהול השקעות בע"מ

שד' רוטשילד 38, תל-אביב 6688307

יובנק חברה לנאמנות בע"מ

שד' רוטשילד 38, תל-אביב 6688307